

VERDENS BEDSTE
TANDRETTER

VERDENS SJOVESTE
KAPSEJLADS

VERDENS BEDSTE
PÆDAGOGIK?

VERDENSKLASSE

- Vi ved, hvad det er i sportens verden.
Men hvornår er forskning i verdensklasse?

AUGUSTUS er Aarhus Universitets alumnemagasin. Det indeholder nyheder og informationer til kandidater, bachelorer, medarbejdere, samarbejdspartnere og andre interesserede. „Alumne“ er en betegnelse, som universiteter rundt om i verden bruger om deres tidligere studerende. *AUGustus* er en sammentrækning af AU for Aarhus Universitet og gustus (latin), som betyder smagsprøve. Deraf navnet *AUGustus*.

INDHOLD

NR. 2 JUNI 2009

FORSIDEFOTO: THOMAS WILMANN, POLFOTO

Guldfireren på sejrspodiet efter guldmedaljen ved OL i Beijing

UDGIVER

Aarhus Universitet
Nordre Ringgade 1, 8000 Århus C
Tlf. 8942 1111, Fax: 8942 1109
E-mail: augustus@au.dk
Hjemmeside: www.au.dk/augustus

REDAKTION

Hans Plauborg, ansv. redaktør
Kristian Serge Skov-Larsen
Gitte Bindzus Knudsen
Helge Hollesen
Louise Debois
Astrid Hellerup Madsen

ABONNEMENT

AUGustus udsendes gratis til bachelorer og kandidater fra Aarhus Universitet og samarbejdspartnere til Aarhus Universitet. Afmelding af abonnement skal ske til: abonnement-augustus@au.dk
Husk at opgive adresse, fødselsdato og år. Private skal ikke melde adresseændringer i Danmark. Samboende alumnier modtager kun ét eksemplar.

DESIGN OG TRYK

Datagraf A/S

OPLAG

61.500 stk

ISSN

1603-8193

AUGustus

Udkommer 4 gange om året.
Næste nummer i september.

Gengivelse af *AUGustus* er tilladt ifølge de gældende Copydan-aftaler

Verdensklasse er blevet mainstream. Så universiteterne kan næppe profilere sig ved at tale om verdensklasse, mener idéhistorikeren Dorthe Jørgensen, der diskuterer begrebet verdensklasse med dekan Svend Hylleberg. **SIDE 10**

Fem lovende unge forskere fra Aarhus Universitet modtog i maj hver en pris på 50.000 kr., som Aarhus Universitets Forskningsfond uddeler. **SIDE 36**

Leder 4

Kort nyt 5

TEMA OM VERDENSKLASSE

Verdensklasse er tom snak 10

Svær at måle, nem at undergrave 13

Tandretningens mester 16

Målet er at være den bedste 19

Verdensmesterklasse kommer ikke af sig selv 21

Nyd livet først og ikke sidst 24

Verdensby for en sommer 27

Et søslag med brandingværdi 31

Prisregn over ph.d.er 36

Rift om viden 38

Forelæsnings titler for Folkeuniversitetet 40

ASB Alumni 42

BRAND

Kapsejls på universitetssøen? Nej, der er ikke mange, der husker den fra gamle dage. Men det årlige søslag om Det Gyldne Bækken er blevet et tilløbsstykke og er i dag med til at brande både universitetet og Århus som uddannelsesby. *AUGustus* er dykket ned i historien. **SIDE 30**

HUKOMMELSE

I midten af 1980'erne grundlagde Steen Folke Larsen forskningen i selvbiografisk hukommelse på Aarhus Universitet. I dag er den i verdensklasse og har for nylig fået tildelt et grundforskningscenter. **SIDE 21**

VERDENSBY

I sommeren 1909 var Århus vært for en storstilet landsudstilling. Planlagde byens mænd udstillingen for at gøre staten opmærksom på Århus som en verdensstad, der også burde have et universitet? **SIDE 27**

At få fingre i Folkeuniversitetet i Århus' gratispladser til AU-alumner og ansatte kræver efterhånden lige så hurtig aktion, som hvis man er ude efter en Bruce Springsteen-billet. Sten Tiedemann er rektor for en formidlingssucces. **SIDE 38**

LYST

Iværksætteren Kristian Byrge har haft travlt, siden han blev færdig som cand.merc. på Handelshøjskolen i Århus. Han har bl.a. været med til at stifte en af verdens bedste restauranter og er medejer af en prisbelønnet designvirksomhed. **SIDE 24**

I sportens verden er verdensklasse let at definere. En OL-medalje eller en podieplads ved et verdensmesterskab må nødvendigvis være verdensklasse. Men hvad er verdensklasse i en universitetssammenhæng? *Augustus* sætter fokus begrebet verdensklasse. **SIDE 10-26**

VERDENSKLASSE

MESTER

Hvis der havde været en nobelpris inden for tandlægevidenskab, havde Birte Melsen for længst fået den, mener kolleger. Hendes navn er synonymt med tandregulering i hele verden, og hendes afdeling er måske verden bedste. **SIDE 16**

1.200

Så mange deltog i 70-års jubilæumsfesten på Handelshøjskolen (ASB), der sluttede af med en TV-2-koncert. Læs historier og se tilbud fra ASB Alumni **SIDE 42**

VERDENSKLASSE – ET BEVIDST AMBITIONSNIVEAU

Begrebet verdensklasse bliver ofte brugt i flæng – nogle vil endda kalde det et modeord. Vi skal have sygehuse i verdensklasse, ældrepleje i verdensklasse og folkeskoler i verdensklasse – og ifølge videnskabsministeren skal vi i Danmark også have forskning og uddannelse i verdensklasse. På Aarhus Universitet er vi stolte af vores forskning og undervisning, og derfor tøver vi ikke med at bruge begrebet verdensklasse. Men fordi ordet bliver brugt så hyppigt og bredt – og ikke altid med substans bag – kan det hurtigt komme til at virke som varm luft. Det er egentlig uheldigt. Man skal passe på ikke at diskvalificere ordet og kun bruge det om det, som ordet reelt dækker over: Verdensklasse er at være i den internationale elite eller i den internationale top.

I TOP 100

For Aarhus Universitet er det en klar målsætning at være i verdensklasse. Forstået på den måde, at universitetet har som ambition at kunne måle sig med de allerbedste. Aarhus Universitet rykkede sidste år op i top 100 på den anerkendte THE-QS-ranking fra *Times Higher Education* over verdens bedste universiteter. Aarhus Universitet fik en placering som nummer 81 i verden og nummer 29 i Europa blandt verdens 17.000 universiteter, og universitetet er blandt de absolut yngste universiteter i top 100 på denne rangliste. På en anden ofte citeret rangliste, Shanghai ranking, lå Aarhus Universitet i 2008 også i top 100 med en placering som nummer 93 i verden og som nummer 31 i Europa.

Nu er der naturligvis ingen ranglister, der kan give et fuldt dækkende billede af forholdene, for de forsøger alle at koge de tusindvis af aktiviteter og

resultater, som et stort universitet har, ned til få tal, som derefter anvendes til at sammenligne universiteter med helt forskellige formål og helt forskellige rammebetingelser.

Det, vi imidlertid kan se ud af ranglisterne, er, at Aarhus Universitet klarer sig fint blandt de universiteter, som vi gerne vil sammenligne os med. Derfor tøver jeg ikke med at konstatere, at Aarhus Universitet er blandt de bedste i Europa.

Når det skal vurderes, om et universitet leverer forskning af højeste internationale kvalitet er universitetets publiceringsaktivitet og evnen til at tiltrække forskningsmidler i åben konkurrence med udenlandske universiteter blandt de vigtigste parametre. Her er der flere eksempler på, at Aarhus Universitet klarer sig rigtigt godt. Således leverede universitetet i 2008 for første gang mere end 10.000 videnskabelige artikler, hvoraf flere blev optaget i nogle af verdens fineste og mest prestigefyldte videnskabelige tidsskrifter. Derudover er det bemærkelsesværdigt, at forskere fra Aarhus Universitet sidste år fik fem ud af de seks meget eftertragtede European Research Council-Grants, som blev tildelt danske forskere.

EN BEVIDST SATSNING

Det gælder for universiteter, som det også gælder for eksempelvis erhvervs-virksomheder og sportsfolk, at man ikke kommer sovende til det, hvis man vil kunne begå sig på det øverste internationale niveau. Universiteterne befinder sig i en meget hård konkurrencesituation – både i forhold til at opnå afgørende forskningsresultater, tiltrække forskningsmidler og til at tiltrække studerende; nationale som internationale. Så

det handler om at ville være blandt de bedste i verden inden for sit felt. Med andre ord kan man bevidst bruge verdensklasse som ambitionsniveau. Meget af den spydspidsforskning og -undervisning, Aarhus Universitet står for i dag, er netop resultatet af enkeltpersoners eller grupperes bevidste og målrettede ambition om at ville være blandt de allerbedste og fremmeste inden for netop deres felt.

Men det kræver også mere end det. Universitetet har gennem årene oplevet eksempler på fremragende forskning, som ingen ville have spået nogen fremtid overhovedet. Vi har set universitetsansatte med en umiddelbart vild tanke, men med modet til at forfølge den – og måske netop på grund af dette mod har det vist sig at være det helt rigtige sats.

Universitetet har et stort ansvar for at skabe et miljø, hvor vore medarbejdere har spillerum til at turde gå nogle veje, som ikke på forhånd garanterer en succes. Nobelprismodtager, professor Jens Chr. Skou har ved flere lejligheder gjort det klart, at forudsætningerne for, at han kunne nå så langt i sin forskerkarriere, var, at han havde både økonomisk og intellektuel frihed. At give forskerne denne frihed fordrer dog, at universiteterne har det fornødne økonomiske råderum. Det har vi ikke i dag, men vi kæmper vedholdende for at få det. For der er ingen tvivl om, at vi her på Aarhus Universitet har de helt rigtige ansatte til at begå os i verdensklasse.

Dette nummer af *AUGUSTUS* har verdensklasse som tema. Jeg vil ønske jer god læselyst og ikke mindst en rigtig god sommer.

Lauritz B. Holm-Nielsen
Rektor

GODT PSYKISK ARBEJDSMILJØ PÅ AU

Det psykiske arbejdsmiljø har det generelt rigtig godt på Aarhus Universitet.

Det er hovedkonklusionen på den første store undersøgelse af, hvordan det står til med trivslen på det fusionerede Aarhus Universitet.

Næsten alle af de 77 procent af samtlige medarbejdere, der har givet sig tid til at udfylde det omfattende elektroniske spørgeskema, siger, at de er både interesserede og engagerede i deres arbejde. Langt over 90 procent føler sig tilpas på deres arbejde, og næsten samtlige medarbejdere, både det teknisk/administrative og det videnskabelige personale, siger, at de har imødekommende kolleger.

Ensomhed, stress, udbrændthed og mobning er dog heller ikke ukendte fænomener på Aarhus Universitet, og tilfredsheden med ledelsen er heller ikke lige stor alle steder. De samlede tal dækker således over store variationer på de enkelte afdelinger. For eksempel mener over halvdelen af VIP-medarbejderne på Jura, Økonomi og Psykologi, at lederne er ringe eller meget ringe til at løse konflikter,

og blandt TAP-gruppen på Psykologi mener hele 91 procent, at ledelsen er ringe eller meget ringe til den opgave. På Statskundskab mener derimod kun 7 procent af VIP-personalet, at ledelsen er dårlig til konfliktløsning.

LÆS EN LANG RÆKKE ARTIKLER OM DET PSYKISKE ARBEJDSMILJØ PÅ AARHUS UNIVERSITET I CAMPUS NR.10/2009 OG 11/2009 PÅ WWW.AU.DK/CAMPUS

FOTO: STATSBIBLIOTEKET

80 ÅR MED EKSAMEN PÅ AU

Den 10. juni var det præcis 80 år siden, at den første student sad og svedte til en mundtlig eksamen ved det grønne bord på Aarhus Universitet. Den unge mand hed Steen R. Christensen og var stud.theol. Første hurdle i det akademiske ræs hed dengang examen philosophicum – i mange år blot kendt som filosofikum. Ifølge anordning af 8. august 1928 kunne filosofikum bestås med karaktererne "udmærket godt", "meget godt" eller "godt". "Godt" var temmelig skidt og "temmelig godt", som stod nederst på karakterskalaen, var dumpet.

Steen R. Christensen opnåede efter intens votering fra eksaminator, professor K. Kortsen, og censor Himmelstrup karakteren "meget godt", så det var ... meget godt uden at være prangende.

AARHUS UNIVERSITET SER PINK...

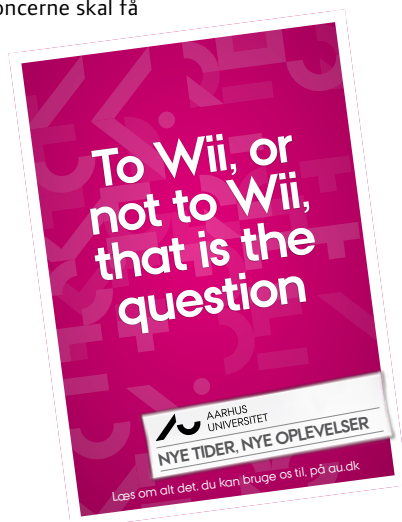
... ELLER BLÅT ELLER GRØNT

En række blikfangs-annoncer i aviser, på internettet og ved busstoppesteder er en del af en ny profilkampagne, hvor de sammen med en ny hjemmeside og en landsdækkende foredragsturne skal gøre Aarhus Universitet endnu mere synligt.

Med statements som "Man har et standpunkt, til man blogger et nyt", "E=mp3" og "Frihed, lighed og bæredygtighed" på en baggrund af stærke farver fra den grafiske farveprofil og med AU-logoet stærkt placeret er det meningen, at annoncerne skal få forbipasserende til at stoppe op, undres, trække på smilebåndene og huske AU's hjemmeside som en, der er et besøg værd.

– Målet er, at annoncerne skal få interesserede til at besøge hjemmesiden eller følge foredragene og på den måde finde viden om universitetet og dermed placere os endnu mere positivt i deres bevidsthed, siger prorektor Søren E. Frandsen.

SE HELE KAMPAGNEN
PÅ WWW.VIDEN.AU.DK

DEN GLOBALE SNYDEMASKINE

At studerende afleverer præfabrikerede opgaver hentet fra nettet, har moderne anti-plagieringsprogrammer sat en stopper for. I dag er de studerende blevet klogere. Eller smartere. De bestiller simpelthen en 100 procent original opgave fra en af de mange hundrede såkaldte essay mills.

Her kan man bestille alt fra opgaver om Heideggers opfattelse af den menneskelige væren til afhandlinger om elbilers økonomiske potentiale. Prisen ligger fra 20 til 43 dollar pr. side, men så er der også garanti for, at skriverkarlen i den anden ende har mindst en kandidat- og formentlig en ph.d.-grad inden for et tilsvarende fagområde.

En af disse essayskribenter er James Robbins, og han har overhovedet ikke dårlig samvittighed over at gøre det beskidte arbejde.

– Jeg tog gerne de her dovne og forkælede børns penge. De ville jo ikke komme til at lære noget alligevel, siger han til *Chronicle of Higher Education*.

Mickey Tomar, der læser filosofi og religion på James Madison University, har for nylig betalt Essay Writers 100 dollar for et essay om Jesu lignelser.

– Det er jo ikke anderledes end virksomheder, der outsourcer deres arbejde. Som de fleste universitetsstuderende har jeg ikke tid til at lave al research selv, så jeg håbede at finde en fyr, der kunne lave et ordentligt stykke arbejde for mig, siger Mickey Tomar, der som andre studerende, *Chronicle of Higher Education* har talt med, understreger, at han selvfølgelig kun bruger de købte essays som vigtig inspiration.

AU-KARAKTERER PÅ NETTET

11,0 i snit for et speciale på Molekylærbiologi og 5,9 i snit for en bacheloropgave på Spansk.

På www.au.dk/gennemsigthed vil det fremover være muligt at se karaktergennemsnittet for de studerendes store afsluttende opgaver for hele Aarhus Universitet.

Terkel Rørkær Sigh er fuldmægtig i kvalitetsenheden, som står for arbejdet med at

vedligeholde siden. Han forklarer, at arbejdet med at få samlet karaktererne har stået på i nogen tid, og at det sker efter et krav fra Videnskabsministeriet.

– Jeg tror, ideen fra ministeriets side var at lave en art smiley-ordning, hvor de studerende kan se, hvilket karakterniveau deres fremtidige uddannelse har. Og så er det selvfølgelig også

altid godt at se, om den karakter, man selv har fået, falder over eller under gennemsnittet, forklarer han.

LÆS MERE OM KARAKTERERNE PÅ NETTET I CAMPUS NR. 6/2009 PÅ WWW.AU.DK/CAMPUS, OG SE DESUDEN, OM MAN KAN SAMMENLIGNE KARAKTERERNE PÅ DEN NYE OG DEN GAMLE SKALA, I CAMPUS NR. 7/2009

FOTO: JESPER RAIS/AU-FOTO

STORT DRAMA TIL KAPSEJLADS

Der var stuntmænd med ild i, der var kanon-skud ud over søen, og der var ikke mindst drama til sidste årtag.

Kapsejladsen 2009 blev præcis den spændende og knivskarpe dyst, som både bookmakere og håbefulde studerende havde forudset.

Konkurrencen, som i år løb af stablen den 7. maj, går i al sin enkelthed ud på, at 5 medlemmer fra 12 studenterfestforeninger dystes om, hvem der efter tur hurtigst kan ro over søen, bunde en øl, løbe ti gange rundt om flaksken, ro tilbage igen og give stafetten videre til den næste.

Denne vandbårne ølstafet har de sidste par år samlet mellem 12.000 og 15.000 tilskuere og kan vel godt kaldes den største århusianske studenterbegivenhed.

I år fik vandrepokalen Det Gyldne Bækken et nyt hjem. Sidste års vindere fra medicinerfestforeningen Umbilicus måtte se sig slået af de speedsejlende og kampdrikkende økonomer efter en hæsblæsende finale.

LÆS MERE OM KAPSEJLADSEN OG DETTE ÅRS RESULTAT PÅ WWW.AU.DK/KAPSEJLADS, HVOR DU OGSÅ KAN SE VIDEOOPTAGELSER OG BILLEDER, SOM VORES FOTOGRAFER TOG PÅ DAGEN. LÆS DESUDEN MERE OM KAPSEJLADSENS OPRINDELSE PÅ SIDE 31.

STOR UDFORDRING AT OPTAGE 100 MEDICIN- STUDERENDE MERE

Videnskabsminister Helge Sander vil øge optaget på landets medicinstudier med 200 studerende allerede fra i år – heraf 100 i Århus. Det øgede optag skal afhjælpe manglen på speciallæger.

Dekan Søren Mogensen indrømmer, at det giver store udfordringer for Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet at optage de ekstra studerende, men at det vil blive løst.

– Når ministeriet beder os om at optage 100 mere, så gør vi det. Det er selvfølgelig en udfordring at øge kapaciteten med over 25 procent med så kort varsel, men det er vi i stand til.

Et af problemerne ved at øge optaget er klinikopholdet på sygehusene, hvor der i forvejen er pladsmangel. Det håber man dog at kunne løse, inden de nye kæmpehold når dertil om nogle år.

Først og fremmest skal der findes plads og materialer nok til undervisning her og nu, når de studerende begynder i september. Det største problem ser dog ud til at være at finde undervisere nok.

– Når vi går fra syv til ni hold, kommer der et øget behov for flere undervisere, og der har vi et rekrutteringsproblem, især når det gælder det fastansatte videnskabelige personale. Vi har i forvejen svært ved at konkurrere med sundhedsvæsenet, hvor lønningerne er betydeligt bedre. Samtidig er puljen af mulige undervisere heller ikke særlig stor, for der er jo mangel på speciallæger, siger lektor og speciallæge Peter Holm-Nielsen.

Dekan Søren Mogensen forsikrer dog, at der vil være nok kvalificerede undervisere. Han har desuden fået institutledernes ord på, at man godt kan løfte opgaven.

– Vores opgave er at sikre kvaliteten, og om der sidder 150 eller 190 studerende til en forelæsning, gør ingen forskel. I vores strategi står der, at vi vil påtage os ansvar for uddannelsen af læger i Vestdanmark, og så optager vi dem, som samfundet forventer, siger Søren Mogensen.

FOTO: POLULIB HENRIKSEN

ALUMNETRÆF

Parkkollegiernes Alumneforening afholder alumnetræf på Parkkollegierne lørdag den 22. august 2009. Reception, rundvisning, foredrag v/Henning Lehmann, aftenbuffet og fest. Parkkollegiernes Alumneforening er en nystiftet forening af nuværende og tidligere beboere på kollegierne i Universitetsparken i Århus. Se endeligt program og tilmelding på www.alumne.koll.au.dk

SUCCES FOR HISTORIEHJEMMESIDE

Universitetets nye historieportal www.danmarkshistorien.dk fik mere end 100.000 hits allerede i de første timer, den var i luften, og siden da har endnu flere været inde forbi sitet. Den ny hjemmeside rummer en komplet, digital danmarkshistorie i 13 kapitler, 300 leksikonopslag og foreløbig 400 kilder i form af tekst, lyd og billeder, i alt omkring 3.000 sider.

Netop kombinationen af den samlede fortælling og referencer til de originale kilder er en af hjemmesidens styrker, forklarede lederen af projektet, ph.d. Anne Sørensen:

– Nettet er det førende informationsmedie, men der er også mange faldgruber og sider af tvivlsom kvalitet. Det, vi som historikere kan, når vi formidler, er at få en masse løse informationer til at hænge sammen. Vi er i bedste forstand en demokratisk danmarkshistorie. Folk kan klikke sig frem til deres egen danmarkshistorie, uden at vi stiller en kanon op for dem. Som historikere ejer vi ikke historien, og hjemmesiden er ikke nogen endegyldig version af landets historie.

SE HJEMMESIDEN PÅ WWW.DANMARKSHISTORIEN.DK

FOTO: WWW.DANMARKSHISTORIEN.DK

Den kolde krig og 60'ernes demonstrationer har en hel sektion på den nye hjemmeside.

NY STRUKTUR PÅ AARHUS UNIVERSITET

Aarhus Universitet har i foråret ansat tre nye vicedirektører. Tidligere rådmand Louise Gade er blevet vicedirektør for human resources, koncernøkonomichef Søren Trangbæk er blevet vicedirektør for økonomi og bygninger og journalist Mads Hvitved Grand er blevet vicedirektør for kommunikation.

De nye vicedirektøransættelser er en del af en ny organisering af Aarhus Universitets organisation, hvor den fælles administration fremover vil være opdelt i 6 områder med hver sin leder – 5 vicedirektører og 1 studiechef.

LÆS PORTRÆTTER AF DE NYE VICEDIREKTØRER I CAMPUS NR. 6/2009 PÅ WWW.AU.DK/ CAMPUS, OG SE OVERBLIK OVER DEN NYE STRUKTUR I CAMPUS NR. 11/2009

NYT NAT-CENTER MED SKOLETILBUD

Smid lærerne på porten og få dit gymnasium overtaget af universitetsundervisere, eller få en mentor, som allerede læser naturvidenskab og kan fortælle noget om livet på en videregående uddannelse.

Det er nogle af de tilbud, som det nyindviede Center for Science-uddannelse på Det Naturvidenskabelige Fakultet vil tilbyde til

interesserede gymnasier og gymnasieelever.

Centeret skal dels arbejde med at udvikle undervisningsformerne på selve universitetet og dels koordinere indsatsen over for gymnasieelever.

– Målet for centeret er at styrke undervisningen i naturfagene hele vejen op gennem systemet

fra folkeskolen til universitetet. Vi har selvfølgelig en generel interesse i at gøre vores fagområde mere attraktivt, men naturvidenskab har både brug for flere studerende og gymnasielærere, og vores tilbud skulle gerne være med til at rekruttere og uddanne til et område, hvor samfundet i den grad står og mangler folk,

siger centerleder Michael E. Caspersen.

Allerede etablerede gymnasietilbud, som gymnasielærerdage, studiepraktik for gymnasieelever og besøgsservice for gymnasieklasser samt efteruddannelse af naturfagslærere, vil også blive koordineret i det nye center.

SE MERE OM DE MANGE TILBUD PÅ WWW.CSE.AU.DK

FOTO: JESPER RAIS/AU-FOTO

AU HAR BRUG FOR FÆLLESSKAB

90.000 ellevilde fans samlet på ét sted. Alle er klædt i de samme farver, alle synger de samme sange, og alle håber på det samme: en sejr til deres elskede universitetshold. Normalt har de vidt forskellige interesser. Studerende, professorer, sekretærer, timelærere og alumner, men lige nu står de sammen. Sammen i kampen mod den ydre fjende.

Billedet er svært at forestille sig på Aarhus Universitet. Men i USA kan sport derimod virkelig samle folk fra alle grene af universitetet og skabe en fælles identitet, som vi kun kender lidt til herhjemme.

Efter fusionen har Aarhus Universitet rødder i både Jylland, på Sjælland og på Fyn og er ikke mere fælles om de gule bygninger i Universitetsparken. Og det er en udfordring.

– Kulturer er ikke bare noget, man klasker sammen med et fælles logo og en festlig T-shirt, og så er det overstået, fortæller Anne-

Marie Skov, kommunikationsdirektør i Carlsberg, om at skabe en ny, fælles identitet efter bryggeriets fusion med dele af Scottish and Newcastle i 2008.

Dekan Børge Obel fra Handelshøjskolen er enig i, at det er svært, og når det kommer til AU, mener han, at der skal noget nyt til for at opnå fællesskabsfølelsen, og fremhæver den nye samlede grafiske profil, der blev indført omkring årsskiftet.

– Det skal være noget, hvor vi alle sammen kan sige: Det her er Aarhus Universitet, og det er det, der markerer os. Ligegyldigt om man kan lide vores nye design eller ej, er det så radikalt, at alle ved, det er AU. Det er lidt ligesom universiteterne i USA, der har hver deres maskot, som alle kender, og det skaber en form for identifikation.

LÆS HELE TEMAET OM AARHUS UNIVERSITETS FÆLLES IDENTITET I CAMPUS NR. 8/2009 PÅ WWW.AU.DK/CAMPUS

Når Florida Gators spiller hjemmekamp, samler de nemt 90.000 studerende, ansatte, alumner og andre tilhængere på deres stadion, der har haft udsolgt til hver eneste hjemmekamp siden 1979.

FOTO: UNIVERSITY OF FLORIDA

HVAD KAN HUMANIORA BRUGES TIL?

– Vi havde nok ikke meldt os til kurset, hvis vi havde vidst, det ville være sådan. Men vi er glade for, at vi gjorde det.

Nogenlunde sådan lød evalueringen fra deltagerne i kurset "Design og ledelse af kreative processer" arrangeret af Institut for Æstetiske Fag. Frem for at få de forventede konkrete kompetencer og redskaber til at arbejde kreativt havde de gennem seks dage spillet rollespil, skabt kunst og gennemgået teorier om kreativitet for at lære at reflektere over, hvad der sker i en kreativ proces. Institutleder Niels Lehmann ser kurset som et af de kraftbeviser, der skal til for at overbevise om humanioras nytte.

– Vi skal vise vores værdi i handling, siger han og ærgres sig over den herskende tilgang til debatten om humanioras nytte.

– Der er en skæv indgang til debatten, fordi man forlanger noget af humaniora, som man ikke forlanger af andre videnskaber. Forhåndsantagelsen er, at hårde videnskaber pr. definition er nyttige, og humaniora er unyttig. Men humaniora er nyttig, fordi studiet af komplekse meningsfulde sammenhænge er afgørende for tilrettelæggelsen af vores samfund. Jeg har svært ved at forestille mig et samfund, der ikke har brug for den type analyse. I lyset af det kan vi så overveje, hvordan vi mere umiddelbart kan gøre de respektive humanistiske fag nyttige. For det gør vi gerne på alle mulige ledder og kanter, men det er vigtigt, at præmissen er klar, siger han.

Inviteret af Region Midtjylland har Niels Lehmann deltaget i en tænketank om den såkaldt oplevelsesbaserede erhvervsudvikling, som bl.a. skulle belyse den æstetiske dimensions betydning i produktkæden.

– Så der er altså folk, der har blik for humaniora, og vi har ingen problemer med gennemslagskraften i praksis. Men når pengene skal deles ud, ser det desværre fortsat ud til at være de gamle forestillinger om nytte, der afgør, hvem der får de største bevillinger, siger Niels Lehmann.

LÆS HELE REPORTAGEN FRA KURSET OG MERE OM DEBATTEN OM HUMANIORAS NYTTE I CAMPUS BR. 11/2009 PÅ WWW.AU.DK/CAMPUS

FOTO: SØREN KJELDGAU/AU-FOTO

VERDENSKLASSE ER

Forudsætningen for forskning i verdensklasse er, at forskerne får mulighed for at udvikle de interesser, de har, mener dekan Svend Hylleberg. Idéhistorikeren Dorthe Jørgensen ser en fare for, at faldende bevillinger udhuler de bedste uddannelser og den strategi, regeringen selv peger på som vejen til verdensklasse.

AF HELGE HOLLESEN

Ambitioner skorter det ikke på, når politikerne udstikker målet for investeringerne i de danske universiteter og fremtidens videnssamfund. Danmark skal i førertrøjen, have flere nobelprisvindere, tiltrække de bedste udenlandske hoveder og skabe forskning og uddannelser i verdensklasse. Men hvad betyder det lige, når man taler om verdensklasse i universitetssammenhæng? Og kan danske forskere ud over en håndfuld eller to overhovedet komme i nærheden af verdensklasse?

AUGUSTUS har inviteret idéhistoriker, lektor, dr.phil. Dorthe Jørgensen (DJ) og dekan Svend Hylleberg (SH)

fra Det Samfundsvidenskabelige Fakultet til en diskussion af begrebet verdensklasse og rimeligheden i at bringe det i samspil med universiteternes forskning og uddannelse.

MAINSTREAM

DJ: Man har altid sagt, at undervisning og forskning skal udbydes på højest mulige niveau, og det kunne være en definition på verdensklasse. Men der er jo nærmest gået mainstream i verdensklasse, og hvis det er baggrunden for også at tale om universiteter i verdensklasse, sætter jeg da spørgsmålstegn ved, hvor meget universiteterne kan profilere sig med det begreb. Vil man alligevel bruge begrebet, fordi der i et historisk per-

spektiv kan være en idé i det, skal man substantielt definere en specifik universitær betydning af verdensklasse, og det er der et ganske stort arbejde.

SH: Selvfølgelig skal vi blive bedst muligt og levere fremragende undervisning og forskning. Når man så taler om verdensklasse, lyder det smukt, men det er tom snak. Det er modesprog, som maler med den brede pensel. For ingen kan jo pege på, hvor frontlinjen og verdensklassen vil være om bare få år.

Flere hundrede danske forskere fra en lang række forskningsområder er for tiden i gang med at lave lister over de mest attraktive tidsskrifter, de kan publicere i. Herunder skal de også på hvert område udpege de 20 procent, der

FOTO: SØREN KJELDGAARD/AU-FOTO

TOM SNAK

rangerer højest. I den udstrækning de så publicerer i dem, er der vel tale om verdensklasse?

DJ: Jeg finder det betænkeligt, hvis udpegede tidsskrifter og mængden af publiceringer skal definere verdensklasse. Det er noget yderligt i forhold til forskningens væsen. Man skal måle sig på noget, der vokser organisk ud af forskningen selv, så det er et spørgsmål om hele tiden at konkurrere med sig selv. Her er de historisk største tænkeres idealer og tankegange også pejlemærker. Men den tilgang ligger fjernt fra den måde, der i dag diskuteres verdensklasse.

SH: Jeg er ikke så fjendtlig stemt over for ranglisterne. Men hvis man kun ser på, hvem der kommer højest på den rangliste, og siger, det er verdensklasse, ville man ramme forkert mange gange. Når man spørger, om Aarhus Universitet er i verdensklasse, vil jeg sige, at vi på nogle områder har miljøer i forskningsfronten. Og med de ressourcer, et uni-

versitet som AU har, tror jeg heller ikke, det er muligt at være i forskningsfronten på alle områder. Men vi kan stræbe efter at være det på så mange områder, at vi har kontakt med verdens førende forskere, for den kontakt er afgørende.

STØTTE TIL DET, DER GROR

Hvad skal der til at for at skabe verdensklasse?

DJ: Det skal arbejdes frem, og hvis noget kvalificerer sig til betegnelsen, er det et spørgsmål om at give det plads.

SH: Man kan som i tilfældet med Niels Bohr lægge alle pengene i én kurv. Jeg tror ikke, det er fornuftigt. Man skal støtte det, der gror frem, så de forskere, der er, har mulighed for at udvikle de interesser, de har. Verdensklasse opstår ikke på ordre og ved at putte penge i projekter.

DJ: Måske er den vigtigste forudsætning at udvikle kulturen på arbejdspladsen. Det allervigtigste mellem studerende og undervisere er det relationelle,

så det skal man virkelig anspore. Det er måske også det vigtigste mellem ledere og medarbejdere.

Er Danmark ikke så lille et område, at det er nødvendigt at koncentrere indsatsen, hvis vi skal opnå verdensklasse?

SH: Det kræver, at man ved, hvad der skal sættes på, og det skifter. Forskningen må gro op nedefra, og så skal man støtte det, der gror.

DJ: For at kunne sætte skal der jo være noget at tage af.

Svend Hylleberg, du har på dit fakultet forskningscentret CREATES, der dette forår blev ranket blandt verdens 10 bedste inden for økonometri. Er det resultatet af en bevidst strategi?

SH: CREATES har stor succes lige nu, men det er på ryggen af en stor gruppe folk, som har arbejdet inden for området, og resultatet af en sneboldeffekt. Når man er god på et område, er det lettere at tiltrække folk udefra, som så kommer og forstærker området yderli-

HVAD ER VERDENSKLASSE?

I sportens verden er verdensklasse let at definere. En OL-medalje eller en podieplads ved et verdensmesterskab må nødvendigvis være verdensklasse. Præstationerne kan måles og sammenlignes, og medaljen er det håndgribelige symbol på verdensklassen. I dag er begrebet også allestedsnærværende på universiteterne. Politikerne vil have forskning og uddannelse i verdensklasse, og alle universiteter med respekt for sig selv har ambitioner om at være i verdensklasse. Men hvordan måler man verdensklasse i en universitetssammenhæng? Handler det om at være i top 3, 10, 100 eller 1000 på universitetsranglisterne? Kan man overhovedet måle det? Og bør man? *AUGUSTUS* sætter fokus på begrebet verdensklasse og portrætterer bl.a. en række forskere og miljøer på Aarhus Universitet der – måske – har gjort sig fortjent til betegnelsen.

gere. Derfor er der også en fare ved den stigende rolle, som den eksterne finansiering af forskningen spiller, og som kan betyde, at universiteterne begynder at koncentrere sig om den forskning, der kan tiltrække penge, og tager penge væk fra andre områder. Det vil i sidste ende forringe uddannelsen af f.eks. økonomer.

PROBLEMATISK KONKURRENCE

Hvordan kan man tale om verdensklasse i forbindelse med dansk humaniora?

DJ: Det er forkert at stille dansk humaniora, forskning på dansk osv. i modsætning til verdenssamfundet. Som humanistisk forsker henter man inspiration hos både nulevende og afdøde tænkere rundt om i verden og bruger det i sin egen forskning og åbner verden for danskere. Taler man om verdensklasse, må den bestå i det bedst tænkelige inden for et givet felt, hvor det også hører med at orientere sig efter det af relevans for ens eget område, der foregår ude i verden.

Er det konkurrence mellem forskerne, der skaber topresultaterne?

DJ: Der har altid været voldsom konkurrence i universitetsverdenen, men nu bliver det synliggjort, fordi man vil fordele penge mellem universiteterne på baggrund af, hvor og hvor meget forskerne publicerer. Det har den konsekvens, at forskerne bliver ansporet til i stadig højere grad at konkurrere med

andre i stedet for at konkurrere med sig selv og samarbejde med hinanden. Så kan balancen i den enkelte tippe mere mod en karrierelivsform, hvor man hele tiden forsøger at vippe andre af pinden, til forskel fra den selvstændiges livsform, hvor man forsøger at overgå det, man selv tidligere har lavet.

SH: Det vil være tåbeligt, hvis forskerne begynder at tale mindre sammen og bliver mindre villige til at dele. De åbne forskere har altid klaret sig langt bedre end dem, der har forsøgt at holde deres arbejde tæt ind til kroppen. Derfor skal man også passe på med den indbyrdes konkurrence mellem universiteterne. Diskussionen er afgørende for kvaliteten.

KLASSE PÅ RETUR

Har Aarhus Universitet de uddannelser i verdensklasse, som det gerne vil have?

SH: Vi har længe haft det på vores bacheloruddannelser, tror jeg, og det gælder gennemgående også vores kandidatuddannelser. En af grundene er, at vi har haft gode gymnasieuddannelser og har kunnet bygge uddannelser op, der ikke bare som i USA har været videreførelser af gymnasieuddannelserne. Derfor har vores bachelorer klaret sig godt, når de senere kommer på udenlandske bachelor- og ph.d.-uddannelser. Jeg tror, vi desværre er ved at afvikle noget af det, fordi bacheloruddannelserne er ved at få karakter af basisuddannelser.

DJ: Jeg mener også at kunne pege på netop bacheloruddannelser, der må være i verdensklasse for nu at bruge det ord, men billedet er tvetydigt, fordi der er tendens til at udhule uddannelser af højeste kvalitet. Gennem flere år har vi på flere uddannelser haft et tæt samarbejde mellem studerende og undervisere på mindre hold og faktisk praktiseret den strategi, som regeringen ser som en vej til at styrke kvaliteten af universitetsuddannelserne. Men der bliver stadig mindre plads og råd til den type undervisning.

Siger retorikken om verdensklasse noget om, hvad et moderne universitet er?

SH: Det viser, vi er en del af samfundet, hvor vi kan finde den retorik overalt.

DJ: Men man siger også, at ord skaber virkelighed, så retorikken kunne også tages som en vigtig opfordring til, at universiteterne besinder sig på traditionen og historien og spørgsmålet om, hvad et universitet overhovedet er.

SH: Det er jeg ikke uenig i.

DANSK PÆDAGOGIK I VERDENSKLASSE – SVÆR AT MÅLE, NEM AT UNDERGRAVE

Vi tænker gerne "verdensklasse" om den danske pædagogiske model. Den er internationalt berømmet, fordi elevernes almene og personlige udvikling sættes lige så højt som deres evne til at læse og regne. Men når vi sammenligner os med resten af verden, falder forestillingen om dansk pædagogik i verdensklasse paradoksalt nok fra hinanden.

AF ANNA MOGENSEN,
FREELANCE JOURNALIST

På danmarkshistoriens mest søgte gymnasium, Ørestad Gymnasium i København, er klasseværelser, tavlekridt og fedtede overheads afskaffet til fordel for faglige zoner, fleksibel ruminddeling og funklende Macs. Herfra kan eleverne i eksperimenterende, kreative studiemiljøer hente informationer og analysere sig frem til ny viden, selvstændigt eller i samarbejde med læreren, der understøtter den enkelte elevs arbejdsproces som sparringspartner og coach.

De unge, der står i kø for at komme ind på et af landets mest innovative gymnasier, har lært at lære selv og tænker over, hvordan de kan blive ved med at lære. Tilsyneladende spejler eleverne de ypperste værdier i dansk pædagogik: De er produktet af en folkeskole, der har givet dem vide "rammer for oplevelse, virkelyst og fordybelse ... erkendelse og fantasi og lyst til at lære, således at de opnår tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle", som det hedder i folkeskolens formålsparagraf. Og dernæst peger de fremad mod at blive velreflekterede studerende på de videregående uddannelser for at ende

som kompetente, dannede, demokratiske borgere, der kan tackle vidensamfundets udfordringer. Voila, dansk pædagogik i verdensklasse.

Men i takt med flere standardiserede test og mere central kontrol på skolerne skubbes klassiske danske pædagogiske værdier som åndsfrihed, ligeværd og demokrati ud af klasseværelserne, mener Knud Illeris, professor på Danmarks Pædagogiske Universitetsskole (DPU), Aarhus Universitet.

– Det har karakteriseret den danske pædagogiske model, at der har været et større hensyn til elevernes forudsætninger og interesser, end man har i de fleste andre lande. Men i de sidste 10-20 år har hovedtendensen i det danske uddannelsessystem været en tilpasning til udenlandske forhold, især under indflydelse af OECD, siger Knud Illeris.

Han mener, at den danske pædagogiske model i dag kun lever inde i hovedet på folkeskole- og gymnasielærere.

– Det store flertal af lærere fra børnehaver til universiteterne føler harmoniseringen som et angreb på deres mulighed for at lave pædagogisk god undervisning, der tager højde for elevernes interesser og forudsætninger og fremmer kritisk

FOTO: SCANPIX

“EN VIGTIG GRUND TIL, AT DET GÅR RIMELIG GODT PÅ TRODS AF DEN ØKONOMISKE KRISE, KAN HENFØRES TIL, AT VI HAR EN BEDRE PÆDAGOGIK OG EN BEDRE SKOLE, END MAN TROR, NÅR MAN SER PÅ PISA-UNDERSØGELSER OG DE INTERNATIONALE SAMMENLIGNINGER.”

SVEN ERIK NORDENBO, PROFESSOR PÅ DPU, AARHUS UNIVERSITET, OG DIREKTØR FOR DANSK CLEARINGHOUSE FOR UDDANNELSESFORSKNING.

FOTO: SCANPIX

– Jeg mener, at hovedanliggendet i den danske folkeskole er hensyntagen til andre mennesker, siger professor Sven Erik Nordenbo.

➤

tænkning og demokratisk sindelag, siger Knud Illeris.

HENSYN, RESPEKT OG DEMOKRATI

Knap så dystert et billede tegner Sven Erik Nordenbo, professor på DPU og direktør for Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning.

Godt nok var der var ikke meget verdensklasse over dansk pædagogik, da OECD's seneste Pisa-undersøgelse fra 2006 kom frem til det lunkne resultat, at danske børn er jævnt gode til at regne og læse. Til gengæld er danske elever generelt glade for at gå i skole, og ifølge Sven Erik Nordenbo berettiger

det udmærket til det fuldfede superlativ "verdensklasse".

– Jeg mener, at hovedanliggendet i den danske folkeskole er hensyntagen til andre mennesker. Man er meget optaget af, hvordan eleverne har det, og at de lærer i et samarbejde i klassen. At det danske uddannelsessystem har en høj kvalitet, skyldes jo blandt andet, at det er i stand til at skabe borgere, der er omstillingsparate, kan samarbejde, vise hinanden respekt og have demokratiske arbejdsformer, siger han.

DANSK PÆDAGOGIK – ET KURIOSUM

Det er præcis danske pædagogiske værdier, der hviler på respekt og medbestemmelse, man ser langt efter fra lærerværelser og inspektørkontorer i udlandet. I mange år har internationale delegationer rejst til Danmark for at studere dannelsen af den kompetente borger på nært hold. Men netop fordi dansk pædagogik bygger på et nationalt værdisæt, er det svært at dokumentere, at udlandet rent faktisk kan importere den danske pædagogiske model og bruge den hensigtsmæssigt.

– Der har været stor international anerkendelse og beundring af den danske model blandt undervisere. Men ud over at højskolerne er blevet eksporteret i betydeligt omfang, er det svært at pege

på steder i de udenlandske systemer, hvor der har været en direkte indflydelse, siger Knud Illeris, der har forsket i, hvordan det danske uddannelsessystem fungerer, når det overføres til udlandet. Han tilføjer:

– I de østasiatiske lande interesserer man sig en del for den danske model, men jeg kommer til at opfatte det som en slags kuriosum, fordi det er så fjernt fra deres umiddelbare tankegang om pædagogik, der specielt i Kina og Japan går meget på kæft, trit og retning.

REN COST-BENEFIT

Paradoksalt nok siver luften ud af påstanden om, at dansk pædagogik er i verdensklasse, netop når vi sammenligner os med resten af verden. Ikke kun fordi internationale test fortæller os, at danske børns færdigheder kun er middelgode. Men også fordi det er svært at måle "demokratisk sindelag", "åndsfrihed" og "ligeværd", og ikke mindst, fordi der er tale om særegne danske og nordiske værdier, der ikke giver et ensartet sammenligningsgrundlag til entydigt at fastslå, at, ja, dansk pædagogik er i verdensklasse.

I det hele taget rummer den danske pædagogiske model så mange nuancer, at der heller ikke blandt eksperterne er entydige opfattelser af, hvordan man

– Det er svært at finde belæg for påstanden om dansk pædagogik i verdensklasse, for det er vanskeligt at dokumentere, at resultaterne af de danske uddannelser ligger på højere niveau på det, man vil kalde reel kompetence, siger professor Knud Illeris.

dokumenterer virkningen af den danske pædagogik. Og dermed bare kommer i nærheden af at erklære, at den hører til i verdensklasse.

– Der er dog ingen tvivl om, hvordan OECD forestiller sig, at man måler, nemlig efter kriteriet: Hvor stor en procentdel af befolkningen kommer igennem på forskellige niveauer, og hvor meget koster det? Ren cost-benefit-tænkning, og her klarer Danmark sig ikke spor godt, siger Knud Illeris.

LYKKE OG BNP

Giver det så overhovedet mening at hive guldmedaljen frem og juble over dansk pædagogik i verdensklasse, når de pædagogiske værdier falder sammen med særegne danske værdier, og der ikke engang er ensartede internationale kriterier for at måle standarden af verdensklasse?

– Det er svært at finde belæg for påstanden om dansk pædagogik i verdensklasse, for det er vanskeligt at dokumentere, at resultaterne af de danske uddannelser ligger på et højere niveau på det, man vil kalde reel kompetence, siger Knud Illeris.

Derimod fastholder Sven Erik Nordenbo, at dansk pædagogik faktisk er i verdensklasse.

– Vores BNP er i verdensklasse, og

Danmark fremstår gang på gang som et land, der hører til blandt verdens lykkeligste. En vigtig grund til, at det går rimelig godt på trods af den økonomiske krise, kan henføres til, at vi har en bedre pædagogik og en bedre skole, end man tror, når man ser på Pisa-undersøgelser og de internationale sammenligninger. Jeg kan ikke se andet, end at det hænger sammen med, at vi har gensidig respekt og giver lige vilkår for alle, at man på bundlinjen kan se, at det danske samfund kan producere og konkurrere på en vidt berømt flexicurity-model, hvor folk er i stand til at omstille sig og ikke er angste for at bevæge sig ind i nye sammenhænge, siger Sven Erik Nordenbo.

MERE FORSKNING, FLERE LÆRERE

For så vidt det overhovedet giver mening at orientere sig efter at bringe dansk pædagogik ind i verdensklasse, peger Knud Illeris på læreruddannelserne som det sted, hvor man bør sætte ind. Lærernes frihed til at bedrive pædagogisk god undervisning er det vigtigste pejlemærke for at få dansk pædagogik i verdensklasse.

– Alle vegne er det at være underviser blevet mindre attraktivt. Og da det er underviserne, der bærer den danske tradition meget mere, end det er myn-

FOTO: SCANDIX

HVAD FORBINDER DU MED BEGREBET VERDENSKLASSE?

SVEN ERIK NORDENBO:

- Videnskabsmanden H.C. Ørsted og hans opdagelse af elektromagnetismen
- Maleren Asger Jorn
- Sonningprisvinderen, cembalisten og dirigenten Lars Ulrik Mortensen

KNUD ILLERIS:

- Klimatisk bæredygtighed i alle aktiviteter
- Økonomisk udligning mellem rige og fattige
- Reel medbestemmelse for alle

dighederne, er det et spørgsmål om at få flere og flere dygtige ind på læreruddannelserne – at få flere til at lave pædagogisk god undervisning, siger han.

– Og hvad karakteriserer pædagogisk god undervisning?

– Ja, så er ringen jo sluttet. Det er undervisning, der tager højde for elevernes interesser og forudsætninger, fremmer kritisk tænkning, ligeværd og demokratisk sindelag. **L**

Hendes navn er synonymt med tandregulering i hele verden, og hendes afdeling er måske verdens bedste. Den 70-årige professor i ortodonti Birte Melsen har gennem hele karrieren satset på at skabe et internationalt miljø på Afdeling på Ortodonti. Det er nødvendigt, hvis man skal bevæge sig på yderkanten af forskningen og opnå verdensklasse, mener hun.

TANDRETNINGENS MESTER

AF HANS PLAUBORG

– Se den tand der, siger Birte Melsen og viser et billede på en poster.

– Folk sagde: "Den kan du ikke rette op." Men det gjorde jeg, siger hun og holder en lille kunstopause i sin ellers konstante talestrøm, hvorefter hun færdiggør sætningen:

– Jeg gjorde det også kun, fordi folk sagde, at det ikke kunne lade sig gøre.

"VI ER KENDT FOR AT LAVE
DET UMULIGE. DET MULIGE KAN
ANDRE LIGE SÅ GODT LAVE."

PROFESSOR, DR.ODONT. BIRTE MELSEN.

Der går mange historier om Birte Melsens nærmest afsindige dedikation til sit arbejde. En af dem, der i hvert fald er sand, handler om dengang, den nu 70-årige professor og leder af Afdeling for Ortodonti (tandregulering) på Aarhus Universitet havde fået et slemt hold i ryggen. Hun var stort set ude af stand til at gå på grund af smerter, men havde alligevel fået kæmpet sig op på sit kontor

i Vennelystparken – sygedage eksisterer nemlig ikke i hendes univers. Liggende på sofaen i kontoret modtog hun patienter, som skulle til kontrol. En efter en ventede de uden for døren, hvorefter de defilerede forbi den liggende professor og stillede sig ind over hende med åben mund, så hun ved selvsyn kunne konstatere, om det gik den rigtige vej med tandretningen.

Og det gjorde det ganske sikkert. For Birte Melsen og hendes Afdeling for Ortodonti på Tandlægeskolen er bredt anerkendt for at være bedst i Europa og måske endda den bedste i verden, når det handler om teoretisk viden og praktisk kunnen inden for disciplinen at rette tænder.

– Vi er kendt for at lave det umulige. Det mulige kan andre lige så godt lave, konstaterer Birte Melsen.

MEST DEKOREREDE ORTODONTIST

Birte Melsens dygtighed, stædighed og ualmindelige arbejdsflid har resulteret i over 350 videnskabelige artikler inden for især knoglebiologi og udvikling af tandimplantater. Flere af dem er i dag standardpensum for studerende inden for specialtandlægeuddannelsen i ortodonti. Siden professoratet kom i hus,

da hun blot var 36, har hun modtaget så mange hædersbevisninger, priser og anerkendelser, at præsidenten for the World Federation of Orthodontics, grækeren Athanasios E. Athanasiou, for nylig på et symposium i anledning af hendes 70-års fødselsdag kaldte hende den meste dekorerede ortodontist i verden. Og når man ser de mange hædersbevisninger og priser, der pryder hele den ene væg på hendes kontor, er der grund til at tro manden. Flere kolleger i indland og udland siger ligefrem, at havde der været en nobelpris inden for tandlægevidenskab, havde Birte Melsen for længst modtaget den.

INTERNATIONAL SATSNING

Spørger man hende selv til baggrunden for, at Afdeling for Ortodonti er i verdensklasse, svarer hun omgående, at det skyldes den konsekvente satsning på at være international.

– Vi har lærere og studerende fra hele verden, og det har været en helt bevidst målsætning. For hvis man skal forny sig og være med helt i front i forskning og uddannelse, skal man hele tiden have nye impulser ind udefra, siger Birte Melsen.

Tandlægestudiet er forskelligt fra land til land, og det betyder, at stude-

Birte Melsen ville oprindeligt gerne have læst matematik, men hendes stedfar syntes, det var bedre, at hun blev tandlæge. Forskningen inden for tandregulering er dog både teoretisk-matematisk og praktisk, og Birte Melsen har, som en tidligere studerende siger, aldrig været bange for at få våde hænder.

rende, der er blevet optaget på specialtandlægeuddannelsen i ortodonti, er kommet med forskellige baggrunde og kompetencer.

– Det har vi alle lært af. Og det er det, der har gjort, at vi altid har haft næse for det nye og kunnet bevæge os på yderkanten af forskningen. Desuden har jeg selv gjort meget ud af at samarbejde med folk fra forskellige professioner, f.eks. ingeniører og molekylærbiologer, fortæller Birte Melsen, der har forældre med tysk baggrund, har haft italienske plejeforældre og været fransk gift.

IKKE BANGE FOR "VÅDE HÆNDER"

En tidligere studerende, inderen Sonil Kalia, der i dag har en praksis i England og ved flere lejligheder har undervist på afdelingen i Århus, fremhæver også det internationale aspekt ved afdelingen.

– Birte har formået at tiltrække stort set alle de mennesker i verden, der vil beherske ortodonti på højeste niveau. Hun har inviteret "verden" til Århus og sagt: Kom og vis os, hvad I kan, så vi kan lære af det. På den måde har hun altid ledt efter "the cutting edge" og fået tilknyttet de folk, hun syntes, hun kunne bruge, siger Sonil Kalia, der karakteri-

FOTO: LARS KRUSE/AU-FOTO

HVAD FORBINDER DU MED BEGREBET VERDENSKLASSE?

- Oplevelsen ved at vandre til apostlen Jakobs grav i Santiago de Compostela i Spanien
- Händels oratorier

serer Birte Melsen som en, der ikke er bange for at få "våde hænder".

– Hun er en fremragende forsker og teoretiker, men hun har også altid været meget aktiv i klinikken og behandlet patienter. Den slags giver respekt i vores fag, forklarer han.

Han peger også på en anden grund til, at afdelingen i Århus er i verdensklasse.

– Birte kan være temmelig arrogant, og hun er bestemt ikke konfliktsky. Hvis hun ikke er tilfreds med det, man har lavet, siger hun det meget kontant. Men hun er samtidig et utrolig varmt menneske, der glæder sig over og anerkender andres succes. Derfor har hun mange venner inden for faget, og det kan man

jo også se en dag som i dag, siger Sonil Kalia, der var en af de cirka 200 gæster fra ind- og udland, der fejrede Birte Melsen med et symposium i anledning af hendes 70-års fødselsdag.

STUDIER AF KRANIER

Birte Melsen fik et gennembrud i forskningen allerede i forbindelse med sin doktordisputats i 1974. Den handlede om ansigtets og kraniets knoglestruktur. Ved hjælp af vævsprøver fra basiskraniet hos 140 trafikdræbte børn gjorde hun den banebrydende opdagelse, at dette område af kraniet ikke, som det hidtil var antaget via røntgenbilleder, var stabilt, men at der som følge af vækst sker små forskydninger og ændringer. Resultaterne medførte et ændret syn på behandling af tandstilling og tyggemekanik, og afhandlingen bliver stadig citeret af andre forskere.

– Rent psykisk var det et hårdt arbejde, og da jeg blev gravid med mit andet barn, måtte jeg opgive det. Men det gav mig en meget vigtig lære, nemlig at *things are not always what they seem*, siger hun om den forskning, der på grund af nye opfattelser af medicinsk etik aldrig vil kunne gentages.

Opdagelsen førte til mange invitationer til de førende ortodontiske klinikker i USA, hvor hun især blev interesseret i, hvordan knogle reagerer på forskellige former for belastning. Den viden er helt afgørende for at forstå tændernes reaktioner på diverse tandreguleringsap-

paraturer, og det er i virkeligheden det arbejde med at forstå den biologiske reaktion på knoglebelastning, som har været omdrejningspunktet frem til i dag. Noget af det nyeste, som Birte Melsen og hendes hold på afdelingen har udviklet, er en række små specielle skruer, der ser ud til at kunne udvirke små mirakler i opgaven med at flytte tænder.

SMILET ER DEN KORTESTE VEJ

Birte Melsen vender igen tilbage til posteren med de mange åbne munde og glade ansigter af folk, der har fået reddet et temmelig ubehjælpssomt tandsæt af professoren og hendes folk.

– Se ham der. Han havde gået regelmæssigt til tandlæge hvert halve år, men tandlægen havde ikke reageret på det, da tænderne begyndte at skride. Det er jo vanvittigt. Og hende der, hun er overlæge, men hun har alligevel fundet sig i at se sådan ud. Men se så, hvordan vi fik rettet det op. De her folk får jo en helt anden tilværelse bagefter. Det handler ikke bare om folks tænder. Det handler om deres liv, siger Birte Melsen, der selv engang mistede en fortand og besluttede sig for at vente en uge med at få den lavet – bare for at opleve, hvordan det er at leve med en "tandfejl".

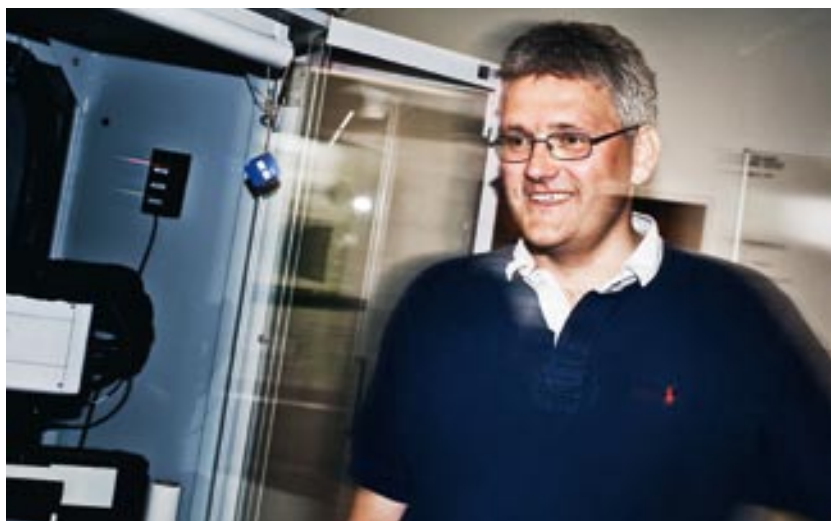
– Det var forfærdeligt. Jeg forsøgte konstant at skjule det og smilede over hovedet ikke. Victor Borge har sagt, at vi skal bevare vores tænder, fordi den korteste vej mellem to mennesker er et smil. Det er jeg helt enig i.

MÅLET ER AT VÆRE DEN BEDSTE

Bo Brummerstedt Iversen er en af verdens bedste til at udvikle termoelektriske materialer, der kan omdanne varme til energi. Han og hans forskergruppe startede for 10 år siden dansk forskning inden for et område, der i dag har stor international bevågenhed.

FOTO: JESPER RAIS/AL-FOTO

Allerede som ung blev Bo Brummerstedt Iversen grebet af forskning med røntgenstråling, og det har ført til utallige oplevelser ved verdens største synkrotronanlæg. Forberedelserne til disse studier sker ofte i det røntgenlaboratorium, hvor han her er fotograferet.

AF HELGE HOLLESEN

Høje ambitioner, masser af knofedt, dygtighed og vedholdenhed, lyder svaret, når man spørger Bo Brummerstedt Iversen, hvad der skal til for at blive en af de internationalt førende forskere på det område, hvor han udfolder sig.

Den 41-årige dr.scient. og professor ved Kemisk Institut har selv brugt opskriften til at opnå en position i verdenseliten, selvom han ikke var en af de unge forskere, som det danske forsknings-system satsede på, lige da han fik sin ph.d.-grad i 1995.

I dag bevæger Bo Brummerstedt

Iversen sig ubesværet mellem avanceret grundforskning og strategiske samarbejder med danske virksomheder og leverer unikke resultater i sin udforskning dels af materialers atomare sammensætning dels af, hvordan nanopartikler kan fremstilles mest effektivt.

Et væsentligt mål med hans forskning er at udvikle nye energiteknologier. Derfor udforsker han bl.a. termoelektriske materialer, der kan omdanne varme til elektricitet. Det resulterede for nylig i et patent på et materiale, der løser den opgave bedre end det beslægtede materiale, som blev udviklet af de ellers førende

forskere ved det amerikanske rumfartscenter NASA.

NÆSE FOR AT RAMME PLET

Mantraet i Bo Brummerstedt Iversens forskning er at være blandt de bedste og helst den bedste på sit felt og lave noget, som er nyt og anderledes.

– Det handler om at tage bestik af, hvor næste vigtige forskningsfelt er, og hvor man kan lave noget, som andre ikke er i gang med, siger han og betegner sig selv som heldig med at have forsket på områder, som siden fik stor bevågenhed.

– Jeg søgte uden held penge til en række energiprojekter i 3-4 år, før energiforskning pludselig blev et hot område, konstaterer Bo Brummerstedt Iversen.

Næse for at ramme plet viste han også, da han som ung forsker på et kritisk tidspunkt i karrieren blev reddet af et stipendium fra Carlsbergfondet, som sikrede ham et postdoc-ophold ved University of California.

– Ingen danskere havde tidligere valgt at rejse dertil som postdoc inden for materialeforskning. Men de lavede noget, som jeg fandt enormt spændende og anderledes end dansk forskning. Og jeg var heldig at komme til Santa Barbara på et tidspunkt, hvor stedet blev verdens navle inden for materialevidenskab.

SYNKRONTRONSTRÅLING FÆNGEDE

Både som materiale- og nanoforsker bruger Bo Brummerstedt Iversen nogle

HVAD FORBINDER DU MED BEGREBET VERDENSKLASSE?

- At vandre i ugevis i fjerne bjerge
- Når Liverpool slår Lortehold
- New York Super Fudge Chunk

>

af verdens største og dyreste anlæg til synkrotronstråling, som er den kraftigste røntgenstråling, der kan laves. Teknikken er et uundværligt redskab både til at bestemme materials atomare struktur og til at studere, hvordan nanopartikler bliver dannet.

– Jeg blev fanget af teknikken i studietiden, fordi det var helt nyt at anvende synkrotronstråling i kemi og fysik, fortæller Bo Brummerstedt Iversen, der allerede dengang begyndte på de utallige rejser til især USA, men også Frankrig og Japan, for at gennemføre sine forsøg. Nu er det mest studerende i hans forskergruppe, der arbejder med de praktiske målinger i strålingsanlæggene, mens han selv analyserer og fortolker de resultater, de bringer med hjem. Han stræber dog på at deltage i nogle målinger hvert år.

– Det er jo den sjoveste del af arbejdet. Du har 48 timer til at få dine målinger til at fungere, og det pres, det giver, er stadig enormt sjovt og spændende, siger han.

NANOPROJEKTER MED INDUSTRIEN

I dag har Bo Brummerstedt Iversen nogle af verdens største og dyreste stråleforskningsfaciliteter i USA og Japan som partnere i grundforskningscentret Centre for Materials Crystallography, der starter 1. januar 2010 med en femårig bevilling på 50 mio. kr. fra Danmarks Grundforskningsfond. De faciliteter gør det muligt at bedrive *in situ*-studier af, hvordan nanopartikler bliver dannet, og

netop nanopartikler er et felt, hvor han især samarbejder med industripartnere. Sigtet er at udvikle kemiske metoder til at fremstille partiklerne.

– Det store problem er at fremstille partikler, det kan betale sig at udnytte industrielt, forklarer Bo Brummerstedt Iversen. Hans forskning har resulteret i, at virksomheden SCF Technologies udviklede et produkt, der kan smøres på ruder, så de selv nedbryder snavs. Det er også lykkedes at fremstille nanopartikler til bl.a. brændselsceller og til batterier, samt til katalytisk omdannelse af organisk affald til biobrændstof.

– Feltet er stadig ungt, men det ekspanderer hurtigt især i Japan, Kina og USA, siger Bo Brummerstedt Iversen om fremstillingen af nanopartikler i væsker under høje tryk og temperaturer. Foreløbig er hans gruppe den eneste i Danmark, der gør det.

SJOVERE AT ARBEJDE BREDT

Rammen om samarbejdet med de industrielle partnere er Center for Energimaterialer (CEM), hvor Bo Brummerstedt Iversen er centerleder. CEM blev oprettet sidste år med 30 millioner kr. fra Det Strategiske Forskningsråd. Beløbet blev

mere end fordoblet, da de deltagende virksomheder lagde deres bidrag til centret, som har ambitioner om at udføre banebrydende interdisciplinær forskning og udnytte resultaterne i konkrete industrielle anvendelser.

– Mange af de problemer, jeg samarbejder med industrien om, drejer sig også om helt fundamentale spørgsmål, siger Bo Brummerstedt Iversen og peger på både fordele og ulemper ved at forske på flere forskellige felter.

– Når du begrænser dig, kan du skrive mange flere artikler, end når du ikke hele tiden bevæger dig ind i et nyt felt. Men jeg har ikke noget problem med, at min videnskabelige produktion er mindre, end den kunne være, for det er sjovere at arbejde bredt, og det gør det nemmere at sadle om, hvis det bliver aktuelt. Og forskningsmæssigt holder det mig ung i længere tid, siger professoren, der stort set altid har faglitteratur som sin godnatlæsning.

– Det er mange år siden, jeg har arbejdet mindre end 50 timer om ugen. Det skal jeg ikke klage over, for jeg kunne jo bare lade være, og jeg nyder mit arbejde. Og så bestemmer jeg selv fuldstændig, hvad jeg laver. **L**

Aarhus Universitet hædrede i maj Bo Brummerstedt Iversen for hans forskning og indsats for at få dens resultater omsat til erhvervslivet. Det skete med tildelingen af Rigmor og Carl Holst-Knudsens Videnskabspris på 100.000 kr.

VERDENSMESTERKLASSE KOMMER IKKE AF SIG SELV

I midten af 1980'erne grundlagde Steen Folke Larsen forskningen i selvbiografisk hukommelse på Aarhus Universitet. I dag er den i verdensklasse og har for nylig fået tildelt et grundforskningscenter til videreudviklingen af området.

AF GITTE BINDZUS KNUDSEN

Hvordan kommer man i verdensklasse?

Det er der nok mange svar på.

Et af dem havde Steen Folke Larsen allerede i 1997, da han i en artikel i Undervisningsministeriets tidsskrift *Uddannelse* skrev, at suveræne præstationer i verdensmesterklasse først og fremmest kræver hårdt arbejde i lang tid og ikke alene kan opnås på grund af et særligt talent.

Dengang vidste han nok ikke, at hans eget forskningsområde på Aarhus Universitet, nemlig selvbiografisk hukommelse, siden ville ende i verdensmesterklasse.

Den afholdte professor døde desværre i 1999 – 54 år gammel.

Forskningen i selvbiografisk hukommelse ledes i dag af professor Dorthe Berntsen, der selv var studerende, da Steen Folke Larsen grundlagde forskningsområdet tilbage i 1980'erne. Hun

var også den, der i februar fik overbragt nyheden om, at området blev tildelt det eneste ikke-naturvidenskabelige grundforskningscenter ved den seneste ansøgningsrunde hos Danmarks Grundforskningsfond.

– Jeg kan huske, at det var en fredag eftermiddag. Jeg fik en mail om nyheden, og jeg var nødt til at læse den igennem mange gange for at være sikker. Derefter gik jeg ud på gangen for at finde nogle af vores ph.d.-studerende,

>

så de kunne bekræfte, at jeg havde læst rigtigt, fortæller Dorthe Berntsen, der skal være leder af det nye center.

IKKE RIGTIG FORSKNING

Når hun husker tilbage på, hvordan forskningen på området begyndte i 1980'erne, kan hun kun smile over, hvor man er i dag.

– Dengang ville mange slet ikke anse forskningen som rigtig forskning, fordi

HVAD FORBINDER DU MED BEGREBET VERDENSKLASSE?

DORTHE BERNTSEN:

- Gennemslagskraft
- Kvalitet
- Originalitet

Det er vigtigt at bemærke, at disse tre ting ikke nødvendigvis er højt korrelerede. Man kan således sagtens have en høj grad af originalitet og kvalitet i sit arbejde uden også at have en stor gennemslagskraft. Og omvendt.

man ikke mente, at man kan kontrollere og dermed studere almindelige minder i hukommelsen. For at udvikle forskningen på området afholdt man derfor konferencer og redigerede bøger på baggrund af dem, da de færreste tidsskrifter overhovedet ville udgive artikler om emnet, fortæller hun og fortsætter:

– Skeptikerne satte især spørgsmålstegn ved, om man kunne regne med, hvad folk sagde. Men den diskussion forstummede, blandt andet da hjerneforskningsstudier viste øget blodgennemstrømning i visuelle områder af hjernen, når personerne i forsøgene rapporterede klare visuelle forestillingsbilleder i tilknytning til deres erindringer. Sådanne konvergerende resultater validerede forskningen, som derefter blev "stueren".

OVERSKRID GRÆNSERNE

Ud over hårdt arbejde over lang tid gav Steen Folke Larsen i sin artikel også flere råd til, hvordan man kan nå toppen, og også dem lader det til, at gruppen på Psykologisk Institut siden har fulgt.

"Skakspillere, der når en mestertitel, har analyseret finesserne i massevis af svære mesterpartier, de har ikke kun spillet turneringer. Tennisspilleren på verdensranglisten har naturligvis spillet

FOTO: LARS KRUSE/ALL-FOTO

Professor Dorthe Berntsen er en af de bærende kræfter bag forskningen selvbiografisk hukommelse på Aarhus Universitet. Hun skal også være centerleder på det nye grundforskningscenter.

spændende og morsomme kampe mod konkurrenter og træningspartnere, men først og fremmest brugt pinefulde timer på at øve sig i netop de slag, bevægelser og boldvinkler, der er svære for ham eller hende," skrev han i artiklen om at overskride grænserne for sin kunnen. Og netop det at overskride grænser og udfordre sig selv betyder meget for Dorthe Berntsen.

– Jeg mener, at det er vigtigt at lade sig konfrontere med nogle i verden, som er dygtigere end en selv. Det motiverer og udvikler ens egen forskning, og samtidig bliver man inspireret og udfordret af andres excellence. Personligt har jeg lært rigtig meget af at rejse ud og har flere gange været gæst på Duke University, hvor de er dygtigere end os inden for dette felt, fortæller hun og forklarer, at der tidligere har været en tendens til, at man i nogle fagmiljøer kun kommunikerede og sammenlignede sig med sine nærmeste kollegaer, og hvis man i den sammenligning klarede sig fint, var alt godt.

– I psykologi taler vi om opadgående og nedadgående sammenligninger, hvor sidstnævnte betyder, at man sammenligner sig selv med noget eller nogen, som står svagere end en selv. Man er nødt til også at tage de opadgående sammenligninger, for man må lære at anerkende

andres dygtighed og så vende det til sin egen inspiration.

RUSUGEN AFGJORDE FREMTIDEN

En af dem, der er blevet inspireret af Dorthe Berntsen, er Annette Bohn, der for nylig blev hædret af Aarhus Universitets Forskningsfond som en af universitetets lovende forskere.

Hun er nu ansat på et postdoc-stipendium finansieret af Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation og kan dermed fortsætte sit arbejde med børns livshistorier, som hun påbegyndte under sin ph.d. på instituttet

Det var dog meget tidligere end det, at hun blevet grebet af hukommelsesforskning.

– Allerede i rusugen hørte jeg første gang om Dorthe Berntsens forskning, da hun kom rundt og uddelte spørgesmaer om hukommelse. Jeg syntes, at det lød rigtig spændende, og da jeg senere fik hende som underviser, gjorde det mig ikke mindre interesseret i emnet, fortæller Annette Bohn og uddyber:

– Dorthe er rigtig god til at inspirere og tiltrække folk – både dygtige og forskellige folk. I gruppen er vi i dag flere forskellige nationaliteter, og det giver en god sammensætning med mange forskellige færdigheder, som vi hver især kan trække på.

ANSETE FORSKERE STØTTER CENTRET

Det er dog ikke kun ph.d.-studerende og postdocer, der drages til forskergruppen i Århus. Nogle af verdens bedste forskere fra bl.a. Duke University og Emory University, som Steen Folke Larsen besøgte i 1980'erne, støtter op om det nye center, og flere af dem vil sandsynligvis blive tilknyttet som gæsteforskere.

Også dette stemmer godt overens med anbefalingerne fra den afdøde professor, som i artiklen slutter med at sige, "at selv den dygtigste har brug for vejledning og undervisning. Derfor er der brug for en erfaren vejleder til at udfordre ved at pege på de svære detaljer, som man ikke allerede mestrer."

Det er Annette Bohn enig i. Når man spørger hende, om forskergruppens succes skyldes Dorthe Berntsen alene, eller om den skyldes en god dynamik i gruppen, svarer hun:

– Jeg tror efterhånden, at det også skyldes gruppen, men det er Dorthe, der driver værket. Hun er helt unik og ukonventionel. Hun er altid åben for nye ideer og hjælper gerne med at udvikle dem, og så er hun utrolig produktiv, hvilket smitter af på os andre, og det er sådan noget, der gør, at det nye center vil være i verdensklasse, smiler hun. **L**

FOTO: LARS KRUSE/AU-FOTO

Annette Bohn forsker i selvbiografisk hukommelse sammen med Dorthe Berntsen på Psykologisk Institut. Hun er for nylig blevet hædret for sin ph.d. om børns livshistorier, hvor hun blandt andet som den første i verden påviste en nær forbindelse mellem evnen til at fortælle sin livshistorie og tilegnelsen af fælles kulturelle forestillinger om vigtige begivenheder i livet og deres timing.

NYD LIVET FØRST OG

Iværksætter Kristian Byrge har haft travlt, siden han blev færdig som cand.merc. på Handelshøjskolen i 2000. Ud over at have været med til at stifte en af verdens bedste restauranter er han i dag medejer af en prisbelønnet designvirksomhed. For ham handler det om at lave det, man har lyst til.

AF GITTE BINDZUS KNUDSEN

Problemet er altså, når man som 60-årig har arbejdet hele sit liv og så først derefter begynder at nyde livet?

– Ja, lyder det prompte fra Kristian Byrge.

Det nærmer sig slutningen af vores interview, og vi har netop indkredset, hvad det hele handler om for den succesfulde 33-årige iværksætter.

– Nogle mennesker har en tendens til at bruge en stor del af deres liv på at tjene penge og så bagefter gøre det, de har lyst til, og der tænker jeg, hvorfor ikke starte med målet og gøre det, man gerne vil, fra begyndelsen? Altså finde ud af, hvilket liv man ønsker at have, hvem man er, hvad der driver en, og så sige okay, hvis det er det, jeg synes er spændende, kunne jeg så qua mine

kompetencer og evner skabe et eller andet inden for det, som kan forsørge mig? I sidste ende er vi jo som mennesker drevet af at beskæftige os med det, vi kan lide, lyder det

fra Kristian Byrge, der i dag er medindehaver af den prisbelønnede designvirksomhed Muuto og tidligere har været med til at starte en restaurant, som i dag er blandt verdens bedste.

FØLG DIN PASSION

Og netop som i hans filosofi begynder vi med slutningen, og det til trods for at begyndelsen på Kristian Byrges eventyr overhovedet ikke er kedelig.

Vores vandglas, der er eget Muuto-design, er nu tomme, og med sætningen: "Nu tror jeg også, jeg fik det hele med" slukker jeg digitafonen.

Kristian Byrge har netop fortalt, at han gerne vil huskes for at følge sin passion og forsøge at starte med målet i stedet for at bruge en masse år til at nå dertil.

Og det er præcis, hvad han gør, men han erkender, at han alligevel har været heldig.

– Jeg føler mig bestemt privilegeret. Jeg tror dog ikke nødvendigvis, at man skal tro, at den administrerende direktør har det bedre end en eller anden, der går og hygger sig med at feje veje ude i en by i Jylland. For det er ikke det, det kommer an på. Alle må hver især finde frem til deres egen passion, og hvordan de ønsker at leve deres liv, og så prøve at gøre det, fortæller han og giver et

godt råd til, hvordan man får succes med at etablere en ny virksomhed.

– Til at begynde med bør man finde ud af, om ens idé er god, og om man overhovedet egner sig til at være iværksætter, for det er ikke alle, der gør det. Derudover er det ekstremt vigtigt, at man kan være vedholdende, fordi det kan være hårdt, og man skal ikke lade sig slå ud af, at der en gang imellem er nogle bump på vejen, fortæller han og tilføjer igen, at lidenskaben er essentiel.

– Man kommer længst, hvis man har passion for det, man laver, og om ikke andet, så hvis alt går skidt, har man da haft det sjovt, mens det varede, siger han med et smil, inden han tager en slurk af sit vand.

ET LIV VED SIDEN AF ARBEJDET

Selvom det for den unge forretningsmand er vigtigt at brænde for det, man laver, er det også vigtigt at have tid til andet end arbejde, og derfor har man hos Muuto, hvor de i dag er 12 medarbejdere, gjort det ret klart, at man ikke arbejder mere end 44 timer om ugen.

– Vi arbejder 8-17 mandag-torsdag og så en time mindre om fredagen. Det er den tid, man har, og så må man ikke bruge mere, medmindre der selvfølgelig er rejser og lignede. Det betyder ikke blot, at man er mere effektiv, men også

IKKE SIDST

at man har tid til andre interesser ud over arbejdet. Det er vigtigt, at man ikke brænder ud for hurtigt, for det tager tid at starte en virksomhed, og det er ikke et 100-m-løb, men et maraton. Så kan det godt være, man kommer lidt langsommere fra start, men til gengæld så fuldfører man – forhåbentlig.

Det sidste ord bliver tilføjet efter en tænkepause, da Kristian Byrge ved, at man aldrig kan være sikker i denne branche. Det lader nu til, at han ligger ret lunt i svinget.

Muutos produkter sælges i dag gennem de bedste designbutikker rundt omkring i verden. De er beskrevet i alle de førende internationale designmagasiner, og virksomheden, som han stiftede sammen med sin tidligere kollega Peter Bonnén i 2006, har bl.a. vundet priser fra det internationale magasin *Wallpaper* samt for nylig en Grand Prix-pris ved en international designfestival som årets designmærke.

– Her i Norden havde vi jo hele den modernistiske bølge med designere som Arne Jacobsen og Alvar Aalto, hvis utrolig flotte møbler er kendt mange steder i verden, men det er lidt, som om vi hænger fast i det, og der følte Peter og jeg, at der manglede nogle, der repræsenterede den næste bølge af skandinavisk design. For der er rigtig mange

dygtige designere, men der var ikke så mange, der turde repræsentere det nye skandinaviske design, så der så vi en mulighed for at tilføje noget nyt og skabe noget forandring, fortæller han.

Og netop forandring blev derfor også navnet på virksomheden – Muuto er nemlig det finske ord for forandring.

MØDTE CLAUS MEYER

At starte en ny virksomhed, og så inden for denne branche, er ikke let, medgiver Kristian Byrge.

– I det hele taget er det svært at skabe en virksomhed inden for kreative brancher, som rent faktisk fungerer. Traditionelt set er det jo ikke der, man finder det største overskud. Man skal kæmpe for at få en god overskudsgrad, og i og med at det er passionsbåret, er der samtidig mange, der vil have del i det, uden de nødvendigvis forventer noget afkast, fortæller iværksætteren.

Det er dog ikke første

FOTO: MIKKEL MORTENSEN

FOTO: MIKKEL MORTENSEN

HVAD FORBINDER DU MED BEGREBET VERDENSKLASSE?

- Den skandinaviske samfundsmodel
- Miles Davis' album "Kind of Blue"
- Vesterhavet på en sommerdag

➤

gang, at Kristian Byrge har haft held med at starte en kreativ virksomhed. Tilbage i 2003 – tre år efter han blev færdig med sine cand.merc.-studier på Handelshøjskolen i Århus – mødte han kokken Claus Meyer, der fortalte, at han påtænkte at etablere en ny restaurant, da han havde fået tilbudt nogle lokaler.

– Jeg syntes, det lød rigtig spændende, og ville gerne involvere mig. Jeg havde længe gået og været lidt rastløs i mit daglige arbejde og følt, at der skulle ske noget mere. Jeg savnede at skabe noget, hvor jeg løbende kunne bygge ovenpå, og det var svært i den konsulentbranche, som jeg arbejdede i på det tidspunkt, fortæller Kristian Byrge, der dengang var ansat som konsulent i DDB-gruppen i København.

Sammen med Claus Meyer begyndte han derfor at udvikle på idéen om en ny restaurant, og snart blev kokken René Redzepi også involveret.

– Claus havde fået tilbudt lokaler ude ved Nordatlantens Brygge, og

“OG SÅ STARTEDE VI. OG DER VAR INGEN, DER HAVDE REGNET MED, HVAD DER SKULLE SKE SÅ KORT TID EFTER. DET HAR VÆRET SÅDAN HELT SURREALISTISK”

KRISTIAN BYRGE, IVÆRKSÆTTER

det første stykke tid brugte vi så til at spidse konceptet til og endte ud med, at restauranten skulle have et nordisk køkken. Og netop denne proces, hvor vi udviklede konceptet og forretningsplanen, er det, jeg synes er superinteressant. Her var det min opgave at komme med forretnings- og markedspektivet, mens Claus og René kunne sige, hvad der kunne lade sig gøre, og hvad der er spændende rent gastronomisk, fortæller Kristian Byrge og fortsætter:

– Og så startede vi. Og der var ingen, der havde regnet med, hvad der skulle ske så kort tid efter. Det har været sådan helt surrealistisk, siger han og begynder at grine.

VERDENS 3.-BEDSTE

Restauranten er restaurant Noma, som for få måneder siden blev kåret til den 3.-bedste restaurant i verden. Og set i bakspejlet kan det måske være svært at se, hvorfor den selvfølgelig ikke skulle blive en succes.

– Du ved ...

Begynder han og kigger overbærende på mig, som om man selvfølgelig aldrig nogensinde havde forestillet sig, at en restaurant i Danmark, som server ukendt nordisk mad, kunne ende blandt verdens bedste.

– Til at starte med var ambitionen bare at lave en af Københavns bedste restauranter, og det er jo en stor ambition i sig selv, specielt med et nyt

koncept, men ingen havde forestillet sig det her. René Redzepi, der er den primære succesfaktor bag Noma, blev i begyndelsen nærmest drillet med det her nordiske koncept, og nogle af hans kokkekollegaer sagde: “Hvad så, skal I så bare servere hvalbøffer?”

Jeg spørger ham, hvilken del af Nomas succes han kan sætte sit fingeraftryk på.

– Det er helt klart mest René Redzepi og de ansattes skyld, at restauranten har så meget succes. Han er ekstremt ambitiøs og utrolig drevet af at ville placere det danske køkken på verdenskortet. Noma er en meget kreativ virksomhed, hvor det handler om at have frihed til at udfolde sig, så jeg føler mest, at jeg har været med til at skabe rammerne for, at René har kunnet udfolde sig.

Har du så skabt rammer i verdensklasse?

– Jeg har været med til det som en del af et stærkt team. Jeg synes, at det, der er Claus' og min rolle, er at skabe stærke forretningsmæssige og konceptuelle rammer, så René kan fokusere på maden og bringe den i verdensklasse.

På bordet er vandglassene fra Muuto næsten fyldt, og historien om, hvordan en ung mand fra Handelshøjskolen i Århus lige fra begyndelsen har beskæftiget sig med det, han helst ville, og blev en iværksætter i verdensklasse, skal lige til at begynde. ─

FOTO: LOVAHISTORISK SAMLING, HOVEDBIBLIOTEKET I ÅRHUS

Når de besøgende trådte ind på udstillingsområdet, som lå på det område, hvor Marselis Boulevard møder Dalgas Avenue, mødte de som det første industriens tempel, Carlsbergsøjlen og Tuborgs triumfbue.

VERDENSBY FOR EN SOMMER

Et spørgsmål om stil – eller historien om en landsudstilling og Aarhus Universitets grundlæggelse? Lektor Carsten Bach-Nielsen fra Afdeling for Kirkehistorie og Praktisk Teologi fortæller i anledning af 100-års jubilæet historien om den store landudstilling i Århus.

AF CARSTEN BACH-NIELSEN

Ved århundredeskiftet 1900 var Århus en by med fremtiden for sig. Den var i færd med at udkonkurrere alle de jyske fjordbyer, hvoraf Horsens og Aalborg havde været de vigtigste handelscentre. Viborg var nok Nørrejylland hovedstad, men den lå inde i landet uden adgang til vandet. Allerede siden 1700-tallet havde stærke røster talt for oprettelsen af et jysk universitet i Viborg, men om-

kring 1900 var Kolding og Sønderborg også kandidater. Med placeringen af Statsbiblioteket i Århus i begyndelsen af det 20. århundrede var det næste naturlige skridt at opbygge et universitet. Sagen blev rejst flere gange, men i første omgang kom der ikke noget ud af initiativet, da staten ikke ville støtte sagen økonomisk. Byens spidser vendte sig derfor mod et andet storstilet projekt, en landsudstilling. Planlagde byens mænd Landsudstillingen for at gøre

opmærksom på Århus som verdensstad som baggrund for universitetsplanen? Ved åbningen i 1909 berørte borgmester Drechsel i hvert fald universitetssagen som noget, byen skulle arbejde frem imod at virkeliggøre.

LANDSUDSTILLINGEN

Landsudstillingen 1909 var ikke en jysk, men en national udstilling. Den sidste store danske industriudstilling var blevet afholdt i 1888 i København. Her havde

”ROSEN AFVISTE ALTID AT VÆRE DIREKTE INSPIRERET AF FORTIDENS ARKITEKTUR; HAN BRØD SIG IKKE OM AT BESVARE SÅDANNE SPØRGSMÅL, FOR ER MAN GENIAL, HAR MAN JO INGEN INSPIRATIONER, MEN SKABER FRIT.”

OM LANDSUDSTILLINGENS LEDENDE ARKITEKT ANTON ROSEN.

arkitekten Martin Nyrop sat et tydeligt nationalromantisk præg på udstillingen med vikingetids- og bronzealderornamentik og Mor Danmark. Det var 18 år efter 1864. I 1909 var vi kommet ind i et nyt og lysende århundrede. Landsudstillingen i Århus fik æstetisk set derfor også et helt andet anslag. Den blev en fejring af den nye teknik, der bandt verden sammen – og satte Danmark, ja, Århus lige så centralt på verdenskortet som alle andre afkroge på kloden. Telegrafi, telefoni, elektricitet, zeppelinere, fly binder verden sammen. Danmark var ikke længere et lemlæstet og afskåret lilleputland, der slikkede sine sår, men en nation, der gjorde sig hørt hele kloden rundt!

Landsudstillingen var derfor ikke bare en landsudstilling, men en imperieudstilling. Redere og finansmænd som Tietgen og H.N. Andersen – og ikke mindst de store århusianske redere, der kunne profitere af, at Flensborg var blevet tysk – sendte den danske handelsflåde af sted til verdens fjerne egne. Eventyret lå i Siam. Den uklare situation med de sidste tropekolonier, De Vestindiske Øer, der reelt havde stået til salg i et halvt århundrede, var endt med en inkorporering i riget som et biland i 1902. Også Færøerne og Island var dele af et dansk commonwealth. Foreningen De danske Atlanterhavsøer var meget aktiv for at slå fast, at Danmark var stort, et rige, der strakte sig fra Nordkalotten til Caribien. Landsudstillingen rummede

da også udstilling af kunstindustri fra Vestindien, husflid og etnografica fra Nordatlanten.

I den sammenhæng var det vigtigt ikke at slå på det provinsielle, partikulære, det danske, det traditionelle – men i stedet på det internationale med et strejf af det danske: lyset, åbenheden, himlen, hvidheden, det blå hav. Det er usandsynligt, at udstillingsarkitekten, Anton Rosen, ikke har tænkt sådan. Han var manden, der om nogen kunne give den store landsudstilling et præg af det nye, det internationale, det, der var hævet ud over tiden og de snævre kulturelle grænser. Han kunne bryde det æstetiske udtryk, der havde ligget i de nationalromantisk prægede udstillinger i 1800-tallet.

ARKITEKTEN ANTON ROSEN

Rosen var elev af Hack Kampmann og havde arbejdet ret frit inden for den nationale og den såkaldt frie historicisme. Han var mere inspireret af udenlandske tendenser end de fleste af sine samtidige kolleger, og han hentede sin inspiration i Østrig, Italien og Amerika. Selv om han ikke rejste til USA, så fulgte han med i de førende arkitekturtidsskrifter, for ellers ville han ikke i 1896 have kunnet bygge Håndværkerforeningen i Silkeborg, der er stærkt præget af den amerikanske arkitekt Louis H. Sullivans *Transportation Building* på Verdensudstillingen i Chicago i 1893. Sullivans verdensudstilling gik over i historien under

betegnelsen ”The white city”, et navn, som også Rosens landsudstillingsby i Århus fik tildelt.

Rosen havde allerede erfaring med udstillingskonceptet, for han havde opført to tidligere udstillingsbyer, den 18. danske Landmandsforsamling i Odense i 1900 og Amtsudstillingen i Haslev i 1906. Men med Landsudstillingen i Århus skete der noget nyt i form af en lys, let og geometrisk dekorationsstil til den by, som blev opført i hvidmalet træ med malede dekorationer af Valdemar Andersen. Det temporære i udstillingspavillonerne tillod arkitekten at bruge en for ham fremmed stilart, nemlig den klassicistiske med indslag af jugend og art deco. Han kunne se det som en fantasi, et øvelsesstykke, et bud på en fremtidens arkitektur, som han ikke behøvede at være bundet af fremover. Han kunne her som den internationalt orienterede arkitekt give danskerne en smagsprøve på alle de nye tendenser, der rørte sig ude i Europa.

Rosen afviste altid at være direkte inspireret af fortidens arkitektur; han brød sig ikke om at besvare sådanne spørgsmål, for er man genial, har man jo ingen inspirationer, men skaber frit. Ganske frit har han dog ikke skabt. Som alle andre arkitekter var han på sine dannelsesrejser i Italien, hvor han tydeligvis sugede til sig. Han kiggede også i samtidens værker om moderne arkitektur, men også fortidens. Elektricitetstårnet på Landsudstillingen i Århus har sine rødder

FORUM DANICUM

Anton Rosen, Landsudstillingen og den klassiske arkitektur

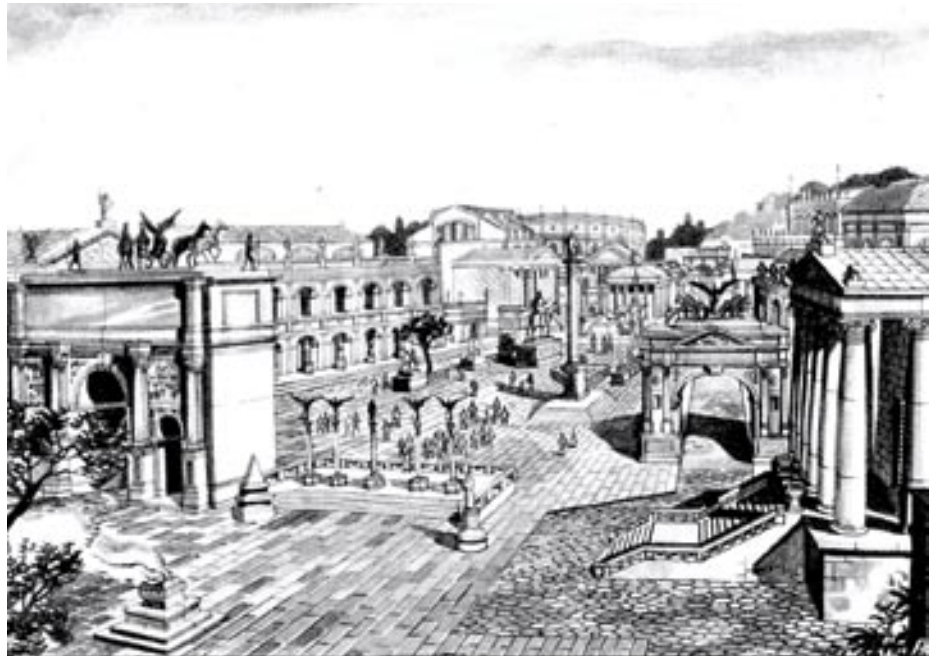
Antikmuseet viser indtil 18. oktober en fotoudstilling i foyeren om Anton Rosens brug af klassisk arkitekturformer i Landsudstillingskonceptet.

SE WWW.ANTIKMUSEET.AU.DK

i romerske gravmæler. Samtidige rekonstruktioner af Hadrians mausoleum viser eksempelvis en kegleformet afslutning, som vi ser på Elektricitetstaarnet. Og der er flere elementer i Den hvide By, som peger på det antikke Rom. Ikke langt fra Elektricitetshallens klassiske tempelfacade stod Carlsbergsøjlen med lurblæseren, der lod Carlsbergs navn gælde ud over hele verden. Den er utænkelig uden Trajanssøjlen på Trajans Forum i Rom som forbillede. Valgte Carlsberg en sejrssøjle, så tog Tuborg en anden klassisk reference til sig: triumfbuen. Den krones ikke af et firspand, der pløjer øl ud af Danmarks muld, men af en jordklode med et bånd omkring: "Tuborg i hele verden".

INSPIRATION FRA FORUM ROMANUM

Forum Romanum var på Rosens tid endnu dækket af jord. Det var først Mussolini, der i 1920'erne gav ordre til frilæggelse. Indtil da havde fantasien frit spillerum, og tiden bugnede af rekonstruktionsforsøg af fortidens bygninger. Kaster man blikket på en ofte gengivet og populariseret rekonstruktion af Forum Romanum af M. Baccini, er der strukturelle ligheder mellem det romerske og de danske forum anno 1909. Den ene triumfbue i denne rekonstruktion har ligefrem en trekantsgavl, der ikke er spor sandsynlig i denne sammenhæng, men som dog har en ganske stor lighed med den trekantfronton, Rosen tegnede på Tuborgs bue på landsudstillingen.

Arkitekten Baccinis rekonstruktion af Forum Romanum set oppe fra Kapitol med Septimius Severus' triumfbue til venstre og Saturntemplet til højre, hvis søjlerække stadig står i dag. Den lille bue ved siden af Saturntemplet er derimod frit opfundet af arkitekten. Søjlen i midten er en af flere æressøjler på Forum, genbrugt i 608 e.Kr. som æresmonument for den daværende kejser Phokas.

Sejrssøjlen står midt på Forum, som den gør i Landsudstillingen – og templer og basilikaer er grupperet omkring et langt vue ned gennem imperiets hovedcentrum. Der er ikke tale om slavisk reproduktion fra Rosens side, men snarere netop en inspiration, der var givet med stedets ånd og med den lejlighed, der foranledigede hans udstillingsbyggeri.

Man kan let forestille sig den tanke, der har bundet Forum Romanum sammen med den store ide om et dansk verdensforum i Jylland i 1909: et Forum Danicum, et samlingssted for alt det, riget kan opvise af magt og snilde. Samlingspunktet for alle danske interesser i den vide verden. Og byen lå endda i modsætning til Rom lige ud til havet, med fri adgang til den internationale samfærdsel.

Læser man samtidens kritik og satire over hele dette prestigeprojekt, altså

Landsudstillingen, støder man på den betegnelse, som vittighedsbladet *Klodshans* lancerede: "Verdensbyen". Helt forkert er det ikke. For det skulle være en verdensby den sommer, et genmodificeret Rom ved Århusbugten, den hvide by, den lysende by, fremtiden – der skulle stå, ses, glemmes og erindres.

Sommeren 1909 var en af de mest regnfulde, og verdensbyen blev reelt en økonomisk fiasko for investorerne. Ironisk nok var det de selvsamme erhvervsfolk, som efterfølgende blev det økonomiske grundlag for universitetsgrundlæggelsen. Landsudstillingen viste, at provinsen var i stand til at stå for et nationalt projekt, og det spillede givet en rolle. For da staten fortsat nægtede at støtte et universitet uden for hovedstaden, besluttede man sig i Århus simpelthen for en strategi uden statsstøtte. **L**

“UNDER OPRYDNINGEN VAR DER EN, SOM FORESLOG AT LAVE EN KAPSEJLADS PÅ UNIVERSITETSSØEN MED INSPIRATION FRA DE ÅRLIGE RODUELLER PÅ THEMSEN MELLEML OTTERBÅDENE FRA UNIVERSITETERNE I OXFORD OG CAMBRIDGE. DERFRA UDVIKLEDE IDEEN SIG.”

JENS WINTHER JENSEN, MEDARRANGØR AF DEN FØRSTE KAPSEJLADS

Kapsejladsen har efterhånden vokset sig til en kæmpe Århus-begivenhed. Nederst holder 2008-værterne Anders Lund Madsen og Anders Breinholt den pokal, som det hele drejer sig om: Det Gyldne Bækken.

FOTOS: JESPER RAIS/AU-FOTO, LARS KRUSE/AU-FOTO

ET SØSLAG MED BRANDINGVÆRDI

Den årlige kapsejlads i Universitetsparken var i flere år blot en duel mellem et par gummibåde, som blev afgjort af medicinernes magtmisbrug. *AUGUSTUS* er dykket ned i historien om Det Gyldne Bækken.

AF HELGE HOLLESEN

10 bajere til 10 mænd og kvinder fordelt på to hold, som fem gange skal krydse en sø i en gummibåd og bunde en bajer, før de vender tilbage.

Det lyder jo både sjovt og hyggeligt, og sådan var det også tænkt. Fællesskab om en ikke særlig seriøs konkurrence som opvarmning til en fredagsbar og efterfølgende fest. Men det skulle vise sig at blive spiren til en sand festdag omkring de sagnomspundne søslag om Det Gyldne Bækken, som i dag er med til at brande Aarhus Universitet.

Ideen til kappestriden opstod en sen natteftime under oprydningen efter en fest for de medicin- og tandlægestuderende. Deres respektive festforeninger Umbilicus og Klubrådet var begyndt at holde fælles fester, efter at Tandlægehøjskolen og Det Lægevidenskabelige Fakultet var fusioneret til et nyt sundhedsvidenskabeligt fakultet.

– Under oprydningen

var der en, som foreslog at lave en kapsejlads på universitetssøen med inspiration fra de årlige dueller på Themsen mellem otterbådene fra universiteterne i Oxford og Cambridge. Derfra udviklede ideen sig, fortæller Jens Winther Jensen, der var med på medicinernes hold i den anden duel mod tandlægerne i 1992.

– Det var det år, vi første gang kæmpede om bækkenet, som vi købte hos Hjælpemiddelcentralen, siger Jens Winther Jensen og punkterer dermed et par af de myter, der omgærder kapsejladsen. Den begyndte ikke i slutningen af 70'erne, men i 1991, og trofæet er ikke et brugt bækken, som blev fundet frem for at have et sejrstrofæ.

ALLE KNEB I BRUG

Jens Winther Jensen er i dag formand for Lægeforeningen og har med en vis stolthed, men mest på afstand fulgt kapsejladsen. For 6-7 år siden kom han dog helt tæt på begivenheden som dommer.

– Der var flere tusinde tilskuere, og det var vildt imponerende, husker Jens Winther Jensen. Sammen med sin med-

Øverst jubler medicinerne over sejren i 2008, hvor de efter en kontroversiel dommerkendelse vandt over økonomernes festfor-
ening. Nederst opfordrer netop økonomerne til fair play i 2009.

“DER VAR JO INGEN STRIKSE REGLER
DENGANG, OG DEM, DER VAR, BESTEMTE
MEDICINERNE. OG VI KUNNE GODT
FINDE PÅ AT ÆNDRE DEM UNDERVEJS.”

TRINE BAY, MEDARRANGØR AF KAPSEJLADSEN MIDT I 90'ERNE.

➤

dommer blev han af flere af de
deltagende hold beskyldt
for at have en vis andel i
medicinernes sejr det år.

Og den mulighed
skal man bestemt ikke udelukke.
Medicinstuderende, der deltog i 90'erne,
erkender blankt, at de tog alle kneb i
brug for at vinde Det Gyldne Bækken.

– Da vi vandt i 1992, tog en af mine
holdkammeret svømmefødder på og
lagde sig oven på gummibåden, så han
sparkede sig over søen i stedet for at
padle. Så var den sag afgjort, fortæller
Jens Winther Jensen.

– Der var jo ingen strikse regler
dengang, og dem, der var, be-

stemte medicinerne. Og vi kunne godt
finde på at ændre dem undervejs, husker
Trine Bay, der var med til at arrangere to
sejladser midt i 90'erne. Sammen med
en kvindelig studiekammerat fik hun
det ene år brandmænd til at komme op i
Universitetsparken og rette deres sprøj-
ter mod tandlægenes første båd, der
aldrig nåede over søen.

KIDNAPNING

Om det var på grund af attentatet, at
tandlægerne ikke stillede op året efter,
eller om de virkelig ikke kunne stille et
hold, som de sagde, røber historien ikke.
Men deres afbud betød, at juristerne fik
chancen. Eller rettere så fik de den al-
drig. Medicinerne havde nemlig allieret
sig med fem hærdebrede jægersol-
dater.

– De kom i et folkevognsrug-
brød, og da de to hold før sidste
tur over søen stod ret lige,
væltede fire af dem ud af
vognen, og den sidste
dukkede frem fra sit
skjul i sivene, og så

Introerne til kapsejladserne, hvor festforeningerne præsenterer deres hold, er med tiden blevet mere og mere spektakulære. Rodysten over søen er dog stadig lige indædt.

bortførte de juristernes sidste roer, fortæller Mads Riiskær Pedersen, der således i ensom majestæt kunne ro medicinerne til sejr i 1997.

– Juristerne var ikke helt med på, at alle kneb gælder, så de hævnedes sig ved at stjæle bækkenet, erindrer Mads Riiskær Pedersen, der har været med til at arrangere to sejladser.

TROFÆET FORSVANDT

De jurastuderende ikke bare stjal bækkenet, men skød også et 8 mm stort hul i det, før det atter kom i Umbilicus' besiddelse. Året efter forsvandt bækkenet igen og er ikke siden dukket op.

Et nyt – og nu forgyldt – bækken var derfor på spil ved slaget i 1999, som skulle blive det sidste i den første del af kapsejladens historie. Også dette år allierede medicinerne sig med en håndfuld jægersoldater.

– De lå på lur i vandet med dykkerudstyr rede til at vælte tandlægenes båd. Men de havde også orange røgbomber med sig, og da de blev udløst, lignede området nærmest en krigszone,

fortæller Umbilicus' daværende formand, Thorbjørn Haslund.

Universitetets tekniske forvaltning reagerede på galskaben med en utvetydig opfordring til at finde andre måder at afvikle søslaget på. Det blev indledningen til næste kapitel i søslagets historie.

– Vi havde nået et mæthedspunkt og skulle finde på noget nyt. Og så opstod ideen om at invitere flere deltagere og gøre dagen til en stor fest. Vores vision var at samle universitetet og skabe en event, alle ville tale om, fortæller Thorbjørn Haslund.

MEDICINERNE DRAK JUICE

Fornyelsen af kapsejladens betød, at yderligere seks festforeninger blev inviteret til at deltage, og i dag stiller 12 hold op til dysten i søen. Ud over

Umbilicus og tandlægerne, der nu har taget navneforandring til Apollonia, støder man derfor i dag bl.a. på hold som Humbug fra Humaniora, Theos Bar fra Teologi, Jus fra Jura, ØF fra Økonomi, Tågekammeret fra Naturvidenskab og de sygeplejestuderendes Søstrene.

Sidstnævnte var med allerede det første år, men næppe på grund af sportslige overvejelser.

– Det er vel altid godt med nogle piger i uniformer, så dem havde vi på, da vi ankom med gummibådene højt hævet, og fyrene fik, hvad de regnede med, fortæller Gitte Nielsen, der samlede Søstrenes hold.

– Flere på holdet kunne ikke ro, så vi svømmede båden frem og tilbage og kom sidst i mål, men det var vildt sjovt, husker hun i dag.

“SNYDERIET SKULLE VÆRE MERE SUBLIMT. SÅ VI HÆLDTE ÆBLEJUICE I FLASKERNE FOR AT KUNNE TØMME DEM HURTIGERE.”

THORBJØRN HASLUND

Kapsejladsen ligger traditionelt i maj måned, hvor eksamenslæsningen spidser til. Mange studerende benytter den derfor som en tiltrængt anledning til en pause fra bøgerne.

➤

Med de nye tider skulle det også være slut med de beskidte tricks. Som Thorbjørn Haslund siger, kunne arrangørerne ikke regne med at trække tilskuere til en slåskamp mellem otte hold i en mudderpøl.

– Snyderiet skulle være mere sublimt. Så vi hældte æblejuice i ølflaskerne for at kunne tømme dem hurtigere, bekendt Thorbjørn Haslund i dag om baggrunden for medicinernes sejr, som de gentog i 2002.

Året efter blev den sejrstime brudt af holdet fra Idræt, som imidlertid i den efterfølgende jubel kastede så meget frem og tilbage med sejrstrofæet, at det endte i søen. Bækkenet dukkede dog op igen et par måneder senere, da en frømand blev sendt ud for at lede og nærmest trådte på det, inden han var kommet i gang med eftersøgningen.

STØRRE SHOW OG MERE SPORT

Slaget på søen, hvor deltagerne undervejs skal i land for at bunde en øl og tage ti ture rundt om den tomme flaske, har gennem årene udviklet sig til noget

af en publikumstræffer. 12-15.000 tilskuere overværer hvert år begivenheden, der for mange er en næsten daglang picnic i Universitetsparken, som rundes af med et brag af en fest. Succesen skyldes ikke mindst de deltagende holds introer, som er en sand opvisning i, hvad der kan komme ud af at slippe fantasien løs. Siden medicinerholdet i 2000 ankom til søslaget i limousine og steg ud iført morgenkåbe og badehætte har introerne budt på både elefanter, kraner, svævebaner, strippere, dromedarer og alskens køretøjer.

Men det sportslige har også fået større betydning. Der er kommet mere fokus på at forhindre snyd, og arrangørerne fra Medicin kan ikke som tidligere jonglere med retfærdigheden, som de lyster. Flere af holdene går også mere seriøst til opgaven og indleder træningen flere uger før søslaget.

LEVEDYGTIG BRANDING

Medieinteressen for det spektakulære show er også steget fra år til år. Både DR Update og *Politikens* netavis omtalte

årets sejlads, og eventen har de seneste år også fået mange spaltemillimeter i den lokale dagspresse, ligesom TV2 Østjylland rapporterer fra holmgangen.

Accountmanager Dorte Krogh fra bureauet Mediaedge:cia konstaterer da også, at kapsejladsen har en høj eksponeringsværdi for universitetet, som er mange reklamekroner værd. Alene de 2 minutter og 19 sekunder, som TV2 Østjylland bragte i år, ville som reklamespot have kostet omkring 53.000 kr.

Ledelsen på Aarhus Universitet er da heller ikke blind for, at slaget om Det Gyldne Bækken brander både universitetet og Århus som uddannelsesby. Billeder fra sejladsen fylder også mere end tidligere i det rekrutterings- og andet materiale, universitetet sender ud.

Lektor Britta Timm Knudsen, der forsker i oplevelsesøkonomi på Nordisk Institut, mener, at sejladsen tilføjer universitetet en værdi ud over

“VI HAVDE NÅET ET MÆTHEDSPUNKT OG SKULLE FINDE PÅ NOGET NYT. OG SÅ OPSTOD IDEEN OM AT INVITERE FLERE DELTAGERE OG GØRE DAGEN TIL EN STOR FEST. VORES VISION VAR AT SAMLE UNIVERSITETET OG SKABE EN EVENT, ALLE VILLE TALE OM.”

THORBJØRN HASLUND, TIDLIGERE FORMAND FOR
MEDICINERNES FESTFORENING UMBILICUS

dets kerneydelse at producere viden.

– På den måde ligner det store virksomheders branding af sig selv med værdisæt, som ikke behøver at have med deres kerneprodukt at gøre, forklarer Britta Timm Knudsen og understreger samtidig betydningen af, at det er deltagerne selv, der skaber begivenheden.

– Det er det, der gør den levedygtig, fastslår hun. **L**

SE OG HØR OM ÅRETS KAPSEJLADS PÅ
WWW.AU.DK/KAPSEJLADS

AUGUSTUS VIL MEGET GERNE HØRE FRA LÆSERE,
SOM KAN BIDRAGE YDERLIGERE TIL HISTORIEN
OM DET GYLDNE BÆKKEN. KONTAKT
AUGUSTUS@AU.DK

PRISREGN OVER PH.D.ER

Fem lovende forskere, som afsluttede deres ph.d.-uddannelse i 2008, fik sidst i maj hver en pris på 50.000 kr., som Aarhus Universitets Forskningsfond uddeler. Det var syvende gang, fonden hædrede forskertalenter med prisen, som blev indstiftet i forbindelse med universitetets 75-års jubilæum.

FOTO: SØREN KJELDGAARD/NU-FOTO

BANEBRYDENDE LITTERATURFORSKNING

Han bevæger sig hjemmevant og stilsikkert i teoretiske landskaber, hvor mange forskere endnu kun er turister, og åbner nye perspektiver på Johannes V. Jensens forfatterskab, lyder det bl.a. i begrundelsen for at tildele litteraturforskeren **Stefan Iversen** en ph.d.-pris for afhandlingen *Den uhyggelige fortælling i Johannes V. Jensens tidlige forfatterskab*.

Afhandlingen betegnes som et banebrydende arbejde, der åbner nye veje for den narratologiske forskning.

Prismodtageren fremhæves for et imponerende virke som forsker med fremragende internationale netværk og en omfattende synlighed i den litteraturvidenskabelige verden. Allerede før forsvaret af sin afhandling fik han tildelt et postdoc-stipendium til et projekt om danskeres fortællinger fra KZ-lejre. Det er nu udvidet til at sætte fokus på det, der er kaldt det 20. århundredes eneste nye genre, nemlig vidnesbyrdet. Det er i dag et centralt felt i forskningen i litteraturhistorie, kulturel erindring og fortællinger.

Stefan Iversen har i fem år bestyret Johannes V. Jensen-Centret ved Aarhus Universitet.

HØJ KLASSE I STUDIER AF HASHPSYKOSER

En afhandling af exceptionel høj karakter lød skudsmålet på resultatet af **Mikkel Arendts** ph.d.-projekt, hvor han bl.a. undersøgte sammenhængen mellem hashpsykoser og skizofreni. Hans forskning viser, at psykoser udløst af cannabis i næsten halvdelen af tilfældene udvikler sig til skizofreni og dermed er langt alvorligere, end man tidligere har antaget.

Mikkel Arendts ph.d.-forløb bliver i begrundelsen for prisen karakteriseret som præget af stor videnskabelig originalitet og modenhed, samtidig med at han har formået at etablere samarbejde med internationalt førende forskningsenheder.

Mikkel Arendt er uddannet psykolog, men har gennemført sit projekt ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, hvor han har været ph.d.-studerende på halvtid og sideløbende har haft klinisk arbejde. Han er i dag ansat ved Enheden for Psykiatrisk Forskning på Aalborg Psykiatriske Sygehus under Århus Universitetshospital og ved Klinik for Angst og Personlighedsforstyrrelser på Psykiatrisk Hospital, Risskov.

FOTOS: LARS KRUSE/AU-FOTO

FRONTFORSKNING I LIVSHISTORIER

Annette Bohn har med sit ph.d.-projekt ved Psykologisk Institut leveret nye banebrydende resultater i sin udforskning af selvbiografisk hukommelse og dens udvikling gennem livet.

Som en del af sin afhandling har hun som den første i verden påvist en nær forbindelse mellem evnen til at fortælle sin livshistorie og tilegnelsen af fælles kulturelle forestillinger om vigtige begivenheder i livet og deres timing. Resultatet blev publiceret i *Developmental Psychology*, der er et af de mest anerkendte tidsskrifter inden for udviklingspsykologi.

Hendes afhandling omfatter også det i international sammenhæng første systematiske studie af, hvornår børn udvikler evnen til frit at fortælle deres livshistorie, og hvordan denne evne er forskellig fra evnen til at fortælle om enkeltstående begivenheder.

Annette Bohn er nu ansat ved Psykologisk Institut på et postdoc-stipendium fra Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation.

GRISE OG BIOINFORMATIK

Skarp fokusering, effektiv analytisk databehandling og en sjælden evne til at samarbejde med forskere fra meget forskellige fagområder har været afgørende for de resultater, som **Henrik Hornshøj** har opnået i det ph.d.-projekt inden for bioinformatik, som han har gennemført ved Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet. Her har den 36-årige forsker gennem et omfattende bioinformatisk studie udviklet såkaldte microarrays til genekspression og programmeret applikationer til at håndtere og analysere store datamængder.

Hans projekt har været et væsentligt bidrag til funktionelle studier af grise-genomet og studier af sammenhængen mellem genekspression, grises produktionsegenskaber og sygdomme. Hans resultater har foreløbig resulteret i 12 publikationer i anerkendte internationale tidsskrifter.

Henrik Hornshøj arbejdede i en årrække efter sin kandidateksamen i 1996 i det private erhvervsliv, før han begyndte på sit ph.d.-projekt i 2005. Han er i dag ansat ved Forskergruppe for Molekylær Genetik og Systembiologi.

KUNSTEN AT SKABE MOLEKYLER

Som medforfatter på 15 artikler i to af de førende tidsskrifter inden for kemi kan den snart 30-årige **Thomas Bjørnskov Poulsen** se tilbage på et yderst succesfuldt ph.d.-forløb. Her har han udforsket nye måder til at konstruere syntetiske organiske molekyler. At mestre den kunst er centralt i fremtidens biologiske og farmaceutiske forskning, for det er sådanne molekyler, der både kan gøre en forskel i medicinsk behandling og give en større forståelse af, hvordan levende organismer fungerer.

De gængse metoder til at skabe molekyler har vist sig at have en lav succesrate. Men i sin forskning har Thomas Bjørnskov Poulsen påvist, at det kan gøres med betydelig større succes ved at konstruere 100 procent syntetiske molekyler med karaktertræk fra molekyler, man finder i naturen. Hans arbejde er allerede påskønnet af Kemisk Forening, som sidste år gav ham prisen for bedste ph.d.-afhandling. Samme år modtog han også Lundbeckfondens talentpris.

Thomas Bjørnskov Poulsen er nu otte måneder henne i sit toårige postdoc-ophold ved Harvard University.

Det er svært at være beskeden, når brugergruppen er femdoblet siden år 2000. Folkeuniversitetet i Århus tør godt kalde sig selv en succes, men vil gerne nå endnu mere.

RIFT OM VIDEN

AF KRISTIAN SERGE SKOV-LARSEN

At få fingrene i Folkeuniversitetet i Århus' gratispladser til AU-alumner og ansatte kræver efterhånden næsten lige så hurtig aktion, som hvis man er ude efter billet til en Bruce Springsteen-koncert på Billetnet.

Hvert halve år, når programmet udkommer, betaler Aarhus Universitet 1500 fripladser, så alumner og ansatte med ledsagere kan opleve et af de mange spændende foredrag. Men få dage efter at programmet er på gaden, er gratisbilletterne revet væk, og også på de mange resterende betalingspladser begynder Folkeuniversitetet hurtigt at måtte melde alt udsolgt.

– Vi holder normalt vores forelæsnings-er i Nobelparken på Det Humanistiske Fakultet. Men nogle af vores hold er efterhånden vokset så meget, at vi bliver nødt til at flytte dem og tage universitetets største auditorium, Søauditoriet, i

brug. I foråret har vi f.eks. 450 deltagere over 8 gange til en forelæsningsrække om positiv psykologi. Det er faktisk helt vildt, siger Folkeuniversitetets rektor, Sten Tiedemann.

NÆSTEN ALLE ER TILFREDSE

Generelt er det ret svært for Sten Tiedemann at holde armene nede, når han skal fortælle om udviklingen i Folkeuniversitetet i Århus – og med god grund: 35.000 tilmeldte til undervisningsforløb i 2008 – og et 2009, der absolut ikke tegner til at blive mindre. En ny afdeling på Danmarks Pædagogiske Universitets-skole i Emdrup uden for København med 2500 forårs-deltagere på generelt fyldte hold – hvor det eneste kritikpunkt var, hvorfor "mere af det spændende fra Århus ikke kom til Sjælland". En brugerundersøgelse, hvor 99 procent siger, at de gerne vil bruge Folkeuniversitetet igen – og 98,8 procent er glade for deres undervisningsforløb.

Selv mener Sten Tiedemann, at det husstandsomdelte program har en stor del af æren, fordi det efterhånden er trængt godt igennem i folks bevidsthed.

– Vi har den opgave at formidle forskningsresultater, så de når ud til alle, og derfor vil vi gerne have, at så mange som muligt ved, at vi eksisterer, forklarer han.

VIRKER IKKE FØRSTE GANG

Forårets program blev uddelt i ikke mindre end 600.000 eksemplarer i det midt- og vestjyske og i det vestlige Storkøbenhavn. Men Sten Tiedemann forventer ikke, at folk bare tilmelder sig, første gang de får et program ind ad døren.

– Vi kan se på vores brugerundersøgelse, at en stor del af vores nye deltagere bliver taget med af venner eller bekendte, der allerede har deltaget før. Det er et stort skridt at tilmelde sig en forelæsnings første gang, og måske er der mange, der har set vores program dumpe ind ad brev-sprækken et par gange og nu begynder at få modet til at tilmelde sig. Men vores vækst kan simpelthen også skyldes, at der bliver flere med lange og mellemlange videregående uddannelser, som er vant til at bruge universitetet til at tilegne sig viden, og at vi så er de eneste udbydere af lige præcis det, forklarer rektoren.

FORSKERE GIVER FLERE BESØG

Selv er Sten Tiedemann meget begejstret for, at forskerne på universitetet i så høj grad bakker op om Folkeuniversitetet. For det er ikke, fordi de bliver rige af deres honorarer. For de deltagende forskere er det langt hen ad vejen idealismen, der driver værket, og så det sus, at folk rent faktisk gider at give penge for at komme og høre dem tale. Flere af forskerne har sagt, at der var lige så mange mennesker på to forelæsningsrækker hos os i sø-auditoriet, som de underviser studerende gennem flere år på deres institut, siger han. Og de mange universitetsforskere skræmmer ikke deltagerne væk.

– Man kunne frygte, at flere forskere ville betyde sværere tilgængelighed, men det har faktisk vist sig, at de trækker folk til. Jeg tror også, at forskerne generelt er blevet bedre til at formidle og ser det nye publikum som en udfordring, siger han og understreger, at Folkeuniversitetets program i høj grad bliver til i et tæt sam-

FOTO: NICOLA LORENZEN

Undervisningsminister Bertel Haarder (V) bød velkommen til første 2009-forlæsning på Folkeuniversitetet i Århus, og han var tydeligt imponeret over den store århusianske deltager-succes.

arbejde med forskerne, hovedområderne og universitetsforlaget.

LIVETS STORE SPØRGSMÅL

Men ifølge Sten Tiedemann er det ikke planen, at Folkeuniversitetet i Århus fremover blot skal "nøjes" med de kendte forelæsningsrækker. I øjeblikket er man både i gang med at arrangere en historisk kulturfestival om oplysningstiden og undersøge muligheden for at få forelæstningerne gjort tilgængelige på internettet, enten i form af podcasts eller optagede interviews, så flere kan få adgang til forskernes viden.

– I vores formål står der, at vi skal formidle forskningsresultater og -metoder. Det har vi hidtil tolket som foredragsrækker, men det behøver det nødvendigvis ikke at være. Derfor vil vi eksperimentere med nye formidlingsformer for at se, om vi kan nå andre målgrupper, forklarer han.

Endnu er de nye initiativer stadig i støbeskeen, men efterårets program er til gengæld så meget desto mere på trapperne. Og her forventer rektoren den samme rift om pladserne som i foråret, hvor enkelte kurser blev meget hurtigt fyldt op.

– Vi kan se, at det især er de brede tværfaglige kurser, der er søgning til. Livets store spørgsmål og den slags. Og selv om vi trods alt ikke kan love at svare på det hos Folkeuniversitetet, så vil vi da gerne hjælpe med at stille spørgsmålene, smiler Sten Tiedemann.

Sten Tiedemann er rektor på Folkeuniversitetet i Århus, og han mener, at fremtiden for folkeuniversitetet er at supplere de eksisterende tilbud med f.eks. web og kulturfestivaler.

FOTO: SØREN KJELDGAARD/AU-FOTO

Folkeuniversitetet i Århus

HVAD ER FOLKEUNIVERSITETET?

Folkeuniversitetet er for alle. Det er her, du henter ny inspiration og viden og samtidig møder mennesker med samme interesse som dig selv. Det er også her, du kan opleve spændende undervisning, serveret af dygtige og engagerede undervisere med universitetsbaggrund.

Folkeuniversitetet giver mulighed for, at enhver, der har lyst og interesse – uanset uddannelse – kan følge undervisningen, som finder sted i dag- og aften timerne og i weekender. Længden varierer fra enkeltforedrag til længere forløb.

Folkeuniversitetet i Århus tilbyder en bred vifte af kurser og forelæsninger, som varetages af undervisere, der til daglig bl.a. er

tilknyttet universitetet og højere læreanstalter og udbyder årligt mere end 400 forskellige hold. Folkeuniversitetet har eksisteret i Århus siden 1946. Det er tæt knyttet til Aarhus Universitet. Siden foråret 2008 har der også været undervisning på Danmarks Pædagogiske Universitetsskole i Emdrup (Kbh.). I efteråret 2009 præsenteres derudover undervisning på Herning Ingeniør- og Handelshøjskole. Folkeuniversitetet i Århus samarbejder derudover med 14 midtjyske folkeuniversiteter. Du kan læse mere på www.folkeuniversitetet.au.dk sammen med yderligere oplysninger om de enkelte kurser, priser og ikke mindst mulighederne for tilmelding.

FORELÆSNINGSTITLER FOR FOLKEUNIVERSITETET I EFTERÅRET 2009.

SE MERE OM FORELÆSNINGERNE,
TILMELDING OG PRISER PÅ
WWW.FOLKEUNIVERSITETET.AU.DK

EBELTOFT

- Danmarks historie 1100-1945
- Den muntre og eftertænksomme Mozart
- Dansk malerkunst – fra guldalder til Kvium
- Pianoet i jazzen

HERNING

- Ledelse handler om mennesker
- Renæssancens verden
- Oplysningens verden
- Hvad enhver dansker bør vide
- Darwin
- Når jeg bliver gammel
- Krimier
- Vedvarende energi
- Oldtidens storbyer
- Det meningsfulde liv
- Kommunikations-typer
- Ledelse og innovation
- Flow
- Kvalitetens beskaffenhed
- Filosofiske perspektiver på pleje
- At stå i det åbne
- Læringsstile
- Filosofi
- At tale så det fænger
- Sagaer
- Berlin
- Barcelona
- Tænk kreativt
- Flygtninge og indvandrere – integration og kulturmøde
- Storhed og fald

EMDRUP (KBH.)

- Flygtninge og indvandrere
- Se på kunst
- Johann Sebastian Bach
- Gustav Mahler
- Klassisk havekunst
- Antropologiens mesterværker
- Hvad enhver dansker bør vide
- Positiv psykologi
- Internationale bestsellere
- Verdens store religioner
- Romerrigets historie
- Fremtidens stormagter
- 6 instruktører
- Flow
- Darwin
- Vrede
- FN før og nu
- Murakamis univers
- De største samfundstænkere
- Athen i oldtiden
- Fugletrækket og dets gåder
- Det nyeste om ledelse, innovation og kommunikation
- Det meningsfulde liv
- Eksistensfilosofi
- Spiritualitet og lederskab
- Børge Mogensen
- Kaj Bojesen
- Modernitetens verden
- Kan tro helbrede?
- Humor mod krisen
- Sundhedspædagogik
- Oldtidens storbyer

ÅRHUS

- Indledningsforelæsning: Opskriften på et langt og godt liv
- ForskerFight og
- Spørg universitetet om fremtiden

RELIGION OG FILOSOFI

- Moral, etik og værdier
- John Stuart Mill
- At stå i det åbne
- Verdens store religioner
- Pilgrimsspor
- Sjælen og døden
- Religion, hjerne og evolution
- Ikoner
- Kirkearkitektur og kirkerum
- Den historiske Jesus
- Lær at læse Det Nye Testamente
- Himmel og Helvede
- Religion i Danmark 2009
- Hvad du bare må vide om kristendommen
- Mytologier i det før-kristne Europa

KULTUR- OG IDÉHISTORIE

- Hvad enhver dansker bør vide
- Det meningsfulde liv
- Nordens historie, lande og folk
- Tanker der ændrede verden
- Hvad er russisk kultur?
- Istanbul
- Sigøjnere
- Sovjetstaten fra start til slut
- Sicilien
- Konspirationsteoriernes forførende kraft
- Broder Jakobs Mexico

KUNST, ARKITEKTUR OG DESIGN

- Mig og min kunstner
- Besøg Århus' arkitekter
- Arkitektur i europæiske hovedstæder
- Æstetik
- Børge Mogensen
- Paris i kunstens tegn
- Indretning

LITTERATUR, FILM OG MUSIK

- Nye danske bestsellere
- USA's bestsellers
- Årets forfatter gennem tiden
- Spændt op til lir
- Murakamis univers
- 7 filmiske mesterværker
- Nordbrandt
- Amerikansk 60'er-musik
- Beatles og "Abbey Road"

HISTORIE OG ARKÆOLOGI

- Danmarks historie
- Romerrigets historie
- Oldtidens Athen
- Sønderjyllands historie
- Chr. VII
- Kend dine konger
- Antikken og havet
- Knud Rasmussen
- 1989 – Murens fald
- Broderstrid
- Modernitetens verden

SAMFUNDSVIDENSKAB

- Alt hvad du bør vide om samfundet
- Danske statsministre
- De største samfundstænkere
- Ulrich Beck
- Bureaucrati

- FN før og nu
- En retsmediciners arbejde
- Finanskriser
- Globalisering
- Indblik i Mellemøsten
- Introduktion til antropologi
- USA: Fra Wild West til Obama

NATURVIDENSKAB

- Einsteins univers
- Universet
- Tid
- Fugletrækket og dets gåder
- De danskes søer
- Santorini-vulkanen: Natur og Atlantis-myten
- En ny himmel
- Verden af i morgen
- Mad for milliarder

ORGANISATION, LEDELSE OG KOMMUNIKATION

- Det nyeste om ledelse, innovation og kommunikation
- Diskursiv ledelse og organisationsudvikling
- Få styr på din grammatik
- Intern kommunikation
- Ja tak, innovation med brugerinvolvering
- Kvalitetens beskaffenhed
- Kvinder på toppen
- LEAN
- Ledelse og innovation
- Reklamepsykologi
- Innovativ service i den offentlige sektor
- Spiritualitet og ledelse
- Styr medierne
- Sæt gang i innovationen

SUNDHED, PSYKOLOGI OG PÆDAGOGIK

- Flow
- Positiv psykologi
- Sundhedspædagogik
- Psyken
- Børnepsykologi
- Fjender eller venner? Os og mikroorganismerne
- Medicinens pionerer
- Få styr på din hjerne
- Kend dig selv og din krop
- Hvor er sundhedsvæsenet på vej hen?
- Personlighedsforstyrrelser

GÅ GRATIS PÅ FOLKEUNIVERSITETET

Glæd dig til efteråret 2009. Aarhus Universitet tilbyder igen sine alumner og ansatte, at de gratis kan tilmelde sig selv og en ledsager til ét hold på Folkeuniversitetet i Emdrup (Kbh.), Herning, Ebeltøft eller Århus.

Der er tale om et begrænset antal pladser, som fordeles efter "først til mølle"-princippet. Derfor tilrådes hurtig tilmelding på www.folkeuniversitetet.au.dk under "Specialaftaler". Her kan du også se de normale priser for deltagelse på de enkelte kurser.

ASB ALUMNI

Efter middagen spillede TV-2 op i Aulaen.

ALLE PLADSER REVET VÆK TIL

GAZELLER PÅ SKI

Thomas Skou og Rasmus Skov Jensen har skabt Danmarks største hjemmeside om skirejser. Ved hjælp af netværk er virksomheden vokset så hurtigt, at Børsen tre gange har kåret den som en af erhvervslivets gazeller.

Thomas og Rasmus mødte hinanden på Handelshøjskolen i Århus (ASB), hvor de begyndte at læse HA i 1996. De kom godt ud af det

med hinanden og fandt ud af, at de begge ofte tog til Østrig og Frankrig for at stå på ski, og i sommeren 1997 fik de idéen til deres virksomhed, Intern1.

– Vi kom til at snakke om, at der ikke fandtes nogen danske hjemmesider om skisport, så vi besluttede os for at starte én, fortæller Thomas, som er ansvarlig for den tekniske del af virksomheden.

Deres skisports-hjemmeside voksede sig stor i løbet af få år, og virksomheden er vokset så hurtigt, at den har været at finde på Børsens liste over Gazele-virksomheder – de

virksomheder, der er ”løbet hurtigst” – i både 2006, 2007 og 2008.

NETVÆRK KICKSTARTEDE FORRETNINGEN

Ifølge Thomas var det netværk, der for alvor hjalp med at skubbe virksomheden i gang. En instruktør fra ASB lærte dem basalt webdesign, og Intern1's første kunde var en virksomhed, Rasmus havde arbejdet for. Da deres forretning begyndte at blomstre, fik de rådgivning af en ekstern underviser fra ASB, og folk i deres netværk hjalp dem med at få idéer til, hvordan de skulle drive deres forretning.

I deres første kontor i Århus midtby befandt Thomas og Rasmus sig i et miljø, hvor de delte faciliteter med andre små opstartsvirksomheder, hvilket også gav dem gode muligheder for at netværke. De kunne brainstorme og have diskussioner med andre, og det hjalp dem med at få Intern1 til at vokse.

FOTO: SØREN KJELDGAARD/AUL-FOTO

Blandt deltagerne i jubilæumsfesten var et hold tidligere HA-studerende som kunne fejre deres 50-års jubilæum. Flere af dem var kommet hele vejen fra Norge.

Fredag den 29. maj deltog i alt 1.200 mennesker – heraf ca. en tredjedel alumner – i et brag af en 70-års jubilæumsfest på Handelshøjskolen (ASB). Dagen bød på oplæg og debatter med prominente gæster fra erhvervslevet, mens der om aftenen var festmiddag og koncert med TV-2. Næsten 400 alumner nåede at sikre sig en plads, men en del måtte se sig henvist til en venteliste, der desværre blev så lang, at der ikke nåede at blive plads til alle.

DU KAN SE FLERE BILDEDER OG VIDEOKLIP
FRA JUBILÆUMSFESTEN PÅ WWW.ASBFEST.DK

JUBILÆUMSFEST

– Vi havde et godt socialt fællesskab, så arbejdet samtidig blev sjovt, husker Rasmus, som er ansvarlig for salg og markedsføring.

Netværk er en vigtig måde at få kunder og opnå større viden på. Som Rasmus formulerer det, så er netværk "relationer før transaktioner". Netværk fører ofte til forretninger med enten nye kunder eller leverandører.

TILFREDSE KUNDER ER VEJEN TIL SUCCES

Thomas og Rasmus har nu forenet deres talenter i sammenlagt 13 år, siden de mødtes første gang som studerende på ASB. I studietiden lærte de om business og forstod, hvor vigtigt det er at sætte kundernes interesser først.

– ASB gav os de basale værktøjer til at drive en virksomhed og har på den måde hjulpet os til vores succes, siger Rasmus.

Ifølge Thomas handler det at udvikle en hjemmeside ikke bare om at lave et godt design – det er også vigtigt at rådgive sine kunder om, hvilke elementer der er relevante for deres forretning og kan øge deres indtjening. Til gengæld anbefaler tilfredse kunder andre virksomheder i deres respektive netværk at samarbejde med Intern1. Ikke overraskende vurderer Thomas og Rasmus, at de har fået 80 procent af deres nuværende kunder gennem netværk.

Du kan læse mere om Thomas' og Rasmus' virksomhed på www.intern1.dk og www.skisport.dk

TILBUD FRA ASB ALUMNI

- Rabat på executive education: Du får 15 % rabat på kurser og konferencer, som ASB arrangerer
- Rabat på bøger: Du får 10 % rabat på bøger fra HVB
- Gratis adgang til mere end 2.300 elektroniske tidsskrifter: Du kan bl.a. finde artikler fra *Harvard Business Review* og *Quarterly Journal of Economics*
- Gratis læringsstilstest: Få dit arbejde til at glide lettere og mere effektivt og optimer dit samarbejde med andre
- Hjælp til at komme i kontakt med dine tidligere studiekammerater: Vi hjælper dig med at finde dine venner, hvis du f.eks. vil samle dit hold igen
- Internationale chapters: Netværk med andre alumner der, hvor du bor
- Ambassadørprogram: Del din viden og dine erfaringer med andre
- Mentorprogram: Bliv mentor og gør en forskel for andre – og dig selv

Du kan læse mere om vores tilbud på www.asb.dk/alumni

BEMÆRK: ASB ALUMNI ER ET NETVÆRK FOR ALUMNER FRA ASB. VI KAN DESVÆRRE IKKE TILBYDE ALUMNER FRA DET ØVRIGE AU AT BLIVE MEDLEM AF ASB ALUMNI.

AUGUSTUS – NU OGSÅ TIL ALUMNER FRA ASB

Siden november 2003 har Aarhus Universitet sendt magasinet *AUGustus* til sine alumner fire gange om året. Fremover sender vi også magasinet til medlemmer af Handelshøjskolens alumninetværk, ASB Alumni. Samtidig får ASB Alumni særlige sider i magasinet.

Du kan se alle tidligere udgaver på www.au.dk/augustus. Hvis du af en eller anden grund ikke ønsker at modtage magasinet, beder vi dig kontakte os på alumni@asb.dk.

AU OUTREACH
AARHUS UNIVERSITET

VIL DU VÆRE **RIGTIG** KLOG?

Design og ledelse af kreative processer

– bring kreativitet fra kaos til konkret brug

Lederens retorik

– kommuniker troværdigt til medarbejdere og medier

Vidensdeling og organisatorisk læring

– få viden implementeret i organisationen

Digital museumsformidling (mastermodul)

– digitale mediers muligheder på dit museum

Med kurser fra Aarhus University OutReach får du samtidig ECTS-point, der kan indgå i en masteruddannelse

www.outreach.au.dk